

Raport o stanie Gminy Nowa Ruda za rok 2021

Maj 2022 r.

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp	3
Podstawowe informacje o gminie.....	3
Położenie, historia, jednostki pomocnicze i organizacyjne	3
Udział w stowarzyszeniach i współpraca partnerska	4
Sytuacja demograficzna	5
Aktywność zawodowa.....	5
Informacje o wójcie i jego zadaniach	6
Urząd Gminy Nowa Ruda.....	7
Sytuacja finansowa	7
Dochody budżetowe	7
Wydatki budżetowe.....	8
Przychody budżetowe.....	8
Rozchody budżetowe.....	9
Deficyt budżetowy	9
Stan mienia komunalnego	10
Grunty.....	10
Gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi.....	10
Udziały w spółkach, akcje.....	11
Zmiany w stanie mienia w okresie 31.12.2020 r. - 31.12.2021 r.....	11
Dochody uzyskane w 2021 roku.	12
Cmentarze komunalne	12
Spółki z udziałem gminy.....	12
Noworudzkie Usługi Komunalne sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie:	12
Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie.....	13
Gminny Ośrodek Zdrowia Pro - Med sp. z o.o. z siedzibą w Jugowie.....	14
Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	14
Wykonanie uchwał Rady Gminy.....	14
Realizacja strategii – Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.....	18
Najważniejsze inwestycje i obszary działania Wójta w 2021 r.	20
Infrastruktura drogowo-mostowa i towarzysząca	20
Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	21
Oświetlenie uliczne	22
Infrastruktura oświatowa.....	23
Ochrona środowiska	23

Usuwanie azbestu	24
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	24
Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii	24
Gospodarka odpadami	24
Ochrona przyrody	25
Kultura fizyczna	25
Obiekty użyteczności publicznej	26
Działania w obszarze bezpieczeństwa	26
Sprawy obronne i obrona cywilna	26
Zarządzanie kryzysowe	27
Utrzymanie OSP w gotowości do działania	27
Ostrzeganie mieszkańców	29
Ubezpieczenia składników mienia	29
Wdrażanie Rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO)	29
Turystyka	30
Realizacja zadań oświatowych	30
Sieć edukacyjna	31
Programy i projekty edukacyjne	31
Finansowanie zadań oświatowych	33
Przedszkola	36
Organizacja dowozu uczniów do szkół	36
Egzaminy zewnętrzne – egzamin ósmoklasisty	36
Realizacja funduszu sołeckiego	37
Pomoc społeczna (GOPS)	38
Działalność kulturalna (CKGNR)	40
Biblioteka publiczna	45
Realizacja polityk i programów	46
Program współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2021	46
Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021	49
Polityka senioralna w Gminie Nowa Ruda	52
Gminny program opieki nad zwierzętami	52
Gminny Program Opieki nad Zabytkami i udzielanie dotacji na prace konserwatorskie	53
Wieloletni program gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym	54
Podsumowanie	55

Wstęp

Raport o stanie gminy został sporządzony na podstawie art. 28 aa ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022, poz. 559). Zgodnie z ustawą raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. W Gminie Nowa Ruda utworzenie budżetu obywatelskiego nie jest obowiązkowe, formą budżetu partycypacyjnego jest natomiast fundusz sołecki. Rada Gminy Nowa Ruda nie określiła w drodze uchwały szczegółowych wymogów dotyczących raportu, został on więc przygotowany wg schematu zastosowanego przy sporządzaniu raportów o stanie gminy za lata poprzednie oraz w oparciu o ogólne wytyczne i wnioski, które pojawiły się w literaturze i debacie publicznej związku z tym obowiązkiem.

Podstawowe informacje o gminie

Położenie, historia, jednostki pomocnicze i organizacyjne

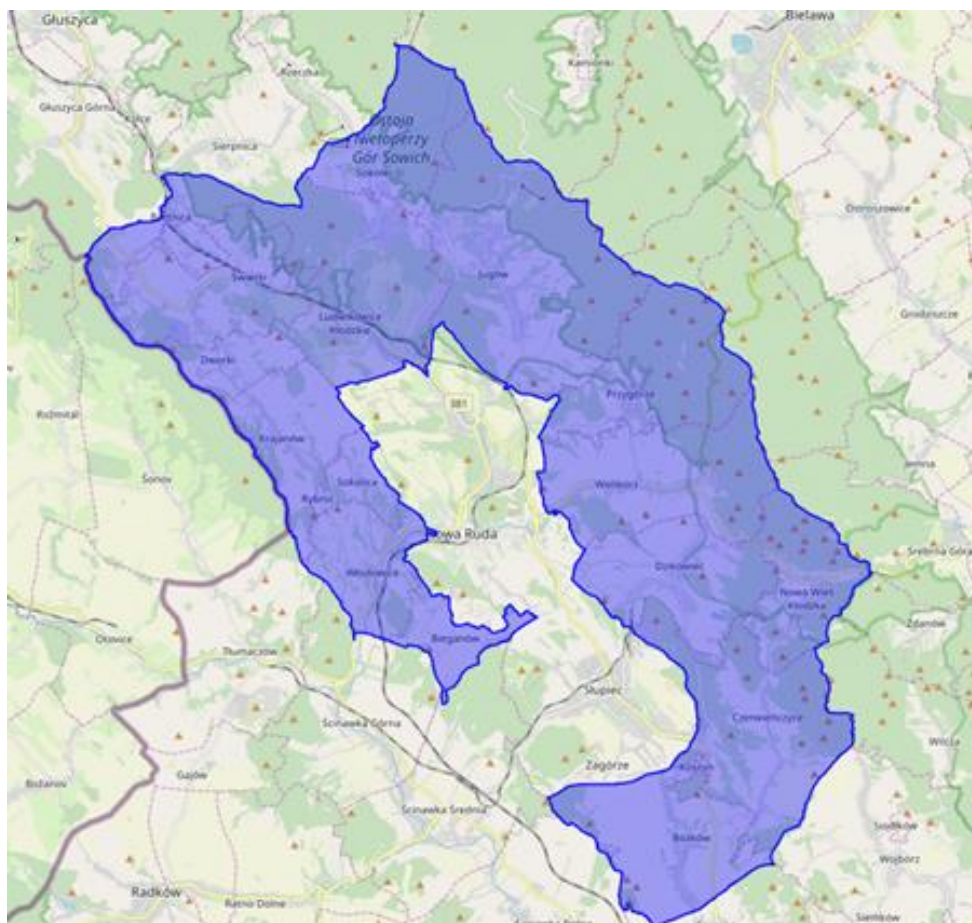
Gmina Nowa Ruda położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Jest jedną z 78 gmin wiejskich, położonych na terenie województwa. Geograficznie leży w Sudetach Środkowych, u podnóża Gór Sowich i na obszarze Wzgórz Włodzickich, w dolinie rzeki Włodziicy i jej dopływów.

Sąsiednimi gminami są: Bielawa, Dzierżoniów (gmina wiejska), Głuszyca, Kłodzko (gmina wiejska), Nowa Ruda (gmina miejska), Pieszyce, Radków, Stoszowice, Walim. Ponadto Gmina graniczy z Republiką Czeską.

Gmina Nowa Ruda zajmuje obszar 139,67 km², co stanowi 8,5% powierzchni powiatu kłodzkiego, z czego użytki rolne stanowią 50%, a użytki leśne 41%.

W sierpniu 1945 r. utworzono gminę Przygórze, która składała się ze wsi, obejmujących dziś terytorialnie Przygórze, Wolibórz, Dzikowiec i Nową Wieś Kłodzką. W październiku 1945 r. gmina powiększyła się o wsie, które dziś obejmują Bieganów, Włodowice i Drogosław. W 1954 r. w miejsce gminy powołano gromady. Gromady zlikwidowano w 1972 r., a w ich miejsce utworzono gminę, której obszar zmieniono już rok później. W 1973 obejmował on wsie należące do gromady Nowa Ruda: **Bieganów, Krajanów, Sokolicę, Włodowice, Dzikowiec, Nową Wieś Kłodzką, Wolibórz** (z wyjątkiem Tłumaczowa i Ścinawki Górnej), wsie z gromady Ludwikowice: **Bartnicę, Dworki, Ludwikowice Kłodzkie, Sokolec, Świerki** i wsie gromady Jugów: **Jugów, Przygórze**. Po zlikwidowaniu w 1976 roku gminy Bożków, wsie **Bożków** i **Czerwieńczyce** dołączyły do gminy Nowa Ruda. W tym kształcie gmina funkcjonuje do dziś. Jednostkami pomocniczymi są sołectwa, których jest na terenie gminy 17. Poza ww. wsiami dodatkowe sołectwo Koszyn znajduje się w obrębie wsi Bożków.

Gmina wiejska Nowa Ruda to tzw. gmina obwarzankowa. Mianem takim określa się gminę wiejską, mającą siedzibę w nienależącym do niej mieście (zlokalizowanym w odrębnej gminie miejskiej). Siedziba gminy znajduje się na terenie miasta Nowa Ruda.

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/qmina_Nowa_Ruda#googleStreetView

Jednostki organizacyjne Gminy Nowa Ruda to:

- Urząd Gminy Nowa Ruda,
- Zespół Szkół Nr 1 w Jugowie,
- Zespół Szkół Nr 2 w Ludwikowicach Kł.,
- Zespół Szkół nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie,
- Zespół Przedszkolny w Woliborzu (w skład zespołu wchodzi: Przedszkole Samorządowe w Woliborzu oraz Przedszkole Samorządowe w Przygórze),
- Żłobek Publiczny „Baśniowe Wzgórze” w Ludwikowicach Kł.,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kł.

Udział w stowarzyszeniach i współpraca partnerska

Gmina Nowa Ruda współpracuje z Gminą Giżycko i Gminą Somonino oraz czterema miastami: Broumov (Czechy), Castrop-Rauxel (Niemcy), Bruay-sur-l'Escaut (Francja) i Hronov (Czechy). W 2021 roku obszar współpracy dotyczył wymiany doświadczeń w zakresie działalności samorządu oraz realizacji wspólnych projektów z miastami partnerskimi z Czech. Gmina Nowa Ruda jest także członkiem:

- Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej,
- Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis,
- Lokalnej Organizacji Turystycznej Aglomeracji Wałbrzyskiej,
- Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Sowiogórskie”,
- Związku Gmin Wiejskich RP.

Członkostwo w tych organizacjach dotyczyło przede wszystkim realizacji wspólnych programów i projektów, umożliwiających uzyskiwanie dofinansowania środków zewnętrznych. Informacje dotyczące efektów współpracy zostały opisane w innych rozdziałach raportu.

Sytuacja demograficzna

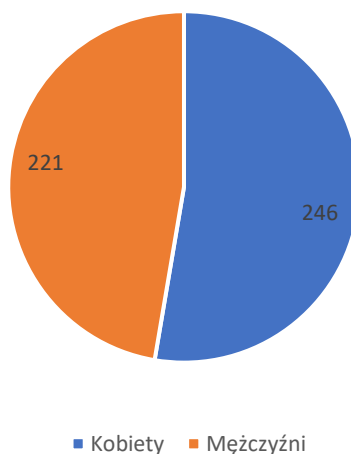
Liczba mieszkańców Gminy wg stanu na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 10 992 i zmniejszyła się w stosunku do liczby mieszkańców na koniec 2020 roku o 191 osób (było 11 183). W porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba ludności zmalała o 2,97% (było: 11 328 mieszkańców). W poszczególnych miejscowościach na dzień 31 grudnia 2021 roku zameldowanych było:

- 1) Bartnica – 171
- 2) Bieganów – 20
- 3) Bożków – 1 478
- 4) Czerwieńcyce – 437
- 5) Dworki – 61
- 6) Dzikowiec – 817
- 7) Jugów – 2 687
- 8) Krajanów – 93
- 9) Ludwikowice Kł. – 1 977
- 10) Nowa Wieś Kł. – 203
- 11) Przygórze – 650
- 12) Sokolec – 181
- 13) Sokolica – 63
- 14) Świerki – 517
- 15) Włodowice – 652
- 16) Wolibórz – 985

Aktywność zawodowa

Na koniec grudnia 2021 roku w gminie zarejestrowanych bez pracy było ogółem 467 osób, o 42 osoby mniej niż na koniec grudnia 2020 r.

Bezrobocie rejestrowane wg GUS na 31.12.2021 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Wśród bezrobotnych licznieszą grupę ze względu na płeć stanowiły kobiety (246 osób). Na uwagę zasługuje stosunkowo niskie bezrobocie wśród ludzi młodych w wieku do lat 25 (36 osób). Warto zaznaczyć, że w dalszym ciągu dużą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne w liczbie 296 (wzrost w porównaniu do grudnia 2020 r. o 6 osób).

W Gminie Nowa Ruda na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były 937 podmioty gospodarki narodowej, z czego 731 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najczęściej prowadzonymi rodzajami działalności były: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; przemysł i budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny.

Informacje o wójcie i jego zadaniach

Wójt jest organem wykonawczym gminy. Wójtem Gminy Nowa Ruda od listopada 2014 roku jest Adrianna Mierzejewska.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym do zadań wójta należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
- 2) opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 3) określanie sposobu wykonywania uchwał;
- 4) gospodarowanie mieniem komunalnym;
- 5) wykonywanie budżetu;
- 6) zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Do wójta należy również kierowanie bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentowanie jej na zewnątrz. Jednym ze wskaźników załatwianych spraw bieżących jest ilość korespondencji wpływającej do urzędu, która w 2021 roku wyniosła 17 420 pism. Oznacza to, że każdego roboczego dnia do urzędu trafia średnio ponad 69 dokumentów. Z kolei reprezentowanie gminy na zewnątrz odbywa się m.in. w trakcie: spotkań z władzami państwowymi i samorządowymi, Zgromadzeń Wspólników spółek z udziałem gminy; Walnych Zgromadzeń Członków stowarzyszeń; narad Rady LGD Partnerstwo Sowiogórskie; posiedzeń zarządu gminnego i powiatowego OSP.

Do zadań wójta należy ponadto realizacja licznych zadań wynikających z przepisów szczególnych, związanych np. z ochroną przeciwpowodziową (w tym opracowanie planu operacyjnego ochrony przed powodzią oraz ogłaszanie i odwoływanie pogotowia oraz alarmu przeciwpowodziowego).

Wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu gminy i jako kierownik urzędu organizuje oraz określa zasady funkcjonowania urzędu gminy. Podstawowym dokumentem w tym zakresie jest Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Nowa Ruda. Wójt wypełnia również uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Swoje zadania Wójt realizuje m.in. poprzez wydawanie zarządzeń. W 2021 r. Wójt Gminy wydał 634 zarządzenia.

Urząd Gminy Nowa Ruda

Urząd Gminy Nowa Ruda jest usytuowany w dwóch budynkach: przy ul. Niepodległości 2 oraz ul. Niepodległości 4 w Nowej Rudzie. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w urzędzie zatrudnionych było 60 pracowników, w tym 54 osoby na stanowiskach urzędniczych, 2 osoby na stanowisku pomocy administracyjnej oraz 4 osób na stanowiskach obsługi.

Blisko 91% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wykształcenie wyższe (49 osób z 54). W urzędzie dba się o ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników. W 2021 r. na szkolenia wydatkowano 13 067,77 zł. Oprócz tego pracownicy posiadają dostęp do aktualizowanej na bieżąco bazy aktów prawnych.

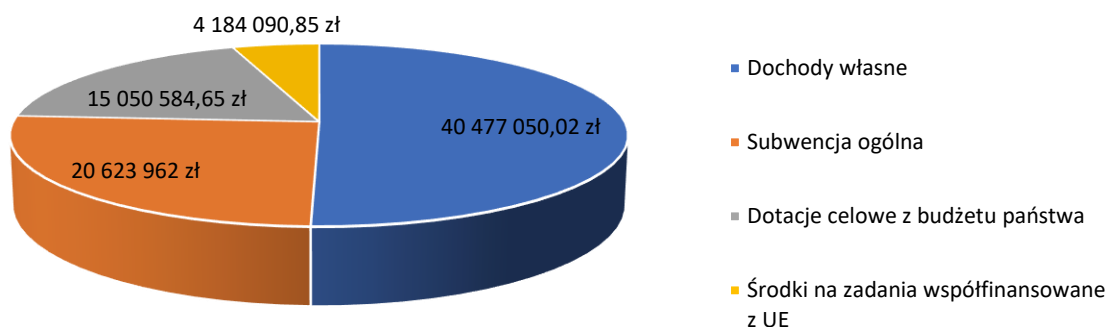
Sytuacja finansowa

Sytuacja finansowa Gminy Nowa Ruda została szczegółowo opisana w załącznikach do Zarządzenia nr 112/22 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 30 marca 2022 w sprawie przedstawienia Radzie Gminy Nowa Ruda oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Nowa Ruda, sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego samorządowej instytucji kultury oraz informacji o stanie mienia komunalnego za 2021 rok. W Raporcie o stanie Gminy Nowa Ruda znajdują się więc najważniejsze, wybrane informacje dotyczące sytuacji finansowej gminy.

Dochody budżetowe

Dochody budżetowe w 2021 roku wyniosły 80 335 687,52 zł, co stanowiło 109,24% dochodów zaplanowanych. Dochody majątkowe wyniosły ogółem 21 145 862,92 zł i stanowiły 26,32% wszystkich dochodów Gminy.

Udział poszczególnych dochodów w dochodach budżetowych gminy

Źródło: sprawozdanie finansowe Gminy Nowa Ruda za 2021 r.

Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu Gminy planowano w wysokości 74 345 382,25 zł, a zrealizowano w wysokości 64 213 949,06 zł (wykonanie na poziomie 86,37 %), z czego:

- wydatki bieżące stanowiły 53 668 529,74 zł (szczegóły w tabeli poniżej),
- wydatki majątkowe stanowiły 10 545 419,32 zł.

Lp.	GRUPY	PLAN	WYKONANIE	UDZIAŁ
1	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	19 070 883,93	18 112 161,92	33,75%
2	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	14 515 783,14	14 279 933,15	26,61%
3	Wydatki na obsługę długu	645 999,00	256 086,37	0,48%
4	Dotacje i środki na zadania bieżące	7 111 002,41	7 105 171,28	13,24%
5	Wydatki na projekty i programy współfinansowane w ramach środków UE	281 284,83	253 865,36	0,47%
6	Pozostałe wydatki	15 144 255,93	13 661 311,66	25,45%
RAZEM		56 769 209,24	53 668 529,74	100,00%

Wydatki bieżące – źródło: sprawozdanie finansowe Gminy za 2021 r.

Przychody budżetowe

W 2021 roku przychody budżetowe wyniosły 9 167 641,98 zł.

Na przychody złożyły się:

1. Wolne środki (o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt ustawy o finansach publicznych) rozumiane jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy wynikające z rozliczeń z lat ubiegłych – zaplanowano kwotę 2 249 158,92 zł, wykonanie - 3 094 782,65 zł.

2. Przychody jednostek samorządu z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych w związku ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu (o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych) – zaplanowano przychody w kwocie 697 511,24 zł, wykonanie wyniosło 5 962 868,25 zł.

3. Spłata pożyczki przez Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w kwocie 109 991,08 zł przeznaczonej na dofinansowanie kosztów realizacji mikroprojektu pod nazwą „Piękno Karkonoszy i Gór Sowich” w ramach Programu Interreg V – A Republika Czesko-Polska, Osi Priorytetowej 2: Rozwój potencjału przyrodniczego i Kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia (wykonanie na poziomie 100%).

Rozchody budżetowe

Rozchody z budżetu wyniosły 2 249 158,67 zł i obejmowały:

1. Spłatę raty w kwocie 393 000,00 zł od pożyczki długoterminowej zaciągniętej w wysokości 3 930 000,00 zł w 2011 roku z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego p.n.: „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bożków–etap II”. Na dzień 31.12.2021 r. spłacono całą wartość pożyczki tj. 3 930 000,00 zł.

2. Spłatę raty w kwocie 13 982,92 zł od pożyczki długoterminowej zaciągniętej w wysokości 172 730,32 zł w 2019 roku z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego p.n.: „Ograniczenie niskiej emisji spalin na obszarze województwa dolnośląskiego - Gmina Nowa Ruda" ETAP II”. Na dzień 31.12.2021 r. spłacono 27 965,84 zł, pozostało do spłaty 144 764,48 zł. Całkowita spłata nastąpi w lipcu 2029 roku.

3. Udzielenie pożyczki z budżetu dla Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Radość” na kwotę 19 168,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów realizacji mikroprojektu pn. „Budowa Ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na terenie Bożkowa”, finansowanego w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla zadań realizowanych w ramach projektu grantowego poprzez Lokalną Grupę Działania Partnerstwo Sowiogórskie.

4. Udzielenie pożyczki z budżetu dla Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda na kwotę 293 007,75 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów realizacji projektu nr RPDS.04.03.04-02-0008/16 pod nazwą „Przebudowa i doposażenie obiektów instytucji kultury w Gminie Nowa Ruda”.

5. Wykup obligacji komunalnych seria B11, C11, B12, B13 na kwotę 1 530 000,00 zł.

Deficyt budżetowy

Budżet Gminy Nowa Ruda w 2021 roku zamknął się nadwyżką w wysokości 16 121 738,46 zł, przy planowanym deficycie 807 502,32 zł.

Powodem takiego stanu rzeczy był wzrost przekazanych środków w grudniu 2021 roku na dodatkowe zadania inwestycyjne, które będą realizowane dopiero w latach 2022-2024 oraz niewykorzystane środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych przekazane na zadania inwestycyjne jeszcze w latach 2020-2021.

Stan mienia komunalnego

Grunty

Według danych na dzień 31 grudnia 2021 roku na stan mienia Gminy Nowa Ruda składało się 1773 ha gruntów. Podział na zasadnicze grupy przedstawia się następująco:

- grunty rolne o powierzchni - 1205 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane o powierzchni – 358 ha
- lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione o powierzchni - 155 ha
- grunty pod wodami o powierzchni - 5 ha
- nieużytki o powierzchni - 31 ha
- tereny różne - 19 ha

Sposób zagospodarowania gruntów:

W zasobie gruntów stanowiących mienie komunalne Gminy Nowa Ruda ze względu na formę prawną związaną z ich zagospodarowaniem można podzielić na:

- grunty rolne w dzierżawie (grunty orne, pastwiska i łąki), głównie klasy IV i V - według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku zawartych było 592 umów dzierżawy na łączną powierzchnię 975,9955 ha, średnia dzierżawiona powierzchnia gruntów rolnych wynosi zatem 1,6486 ha,
- grunty nierolne – według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zawartych było 802 umów dzierżawy dot. nieruchomości dzierżawionych jako grunty pod garażami, budynkami gospodarczymi i ogrody przydomowe oraz sale wiejskie na łączną powierzchnię 23,2211 ha gruntów,
- grunty znajdujące się w wieczystym użytkowaniu o powierzchni ponad 13 ha,
- w zarządzie gminy znajdują się lasy i grunty leśne o powierzchni 155 ha oraz parki (park w Krajanowie) o powierzchni 5,17 ha.

Gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi

W skład mienia komunalnego wchodzi:

1. 63 budynki mieszkalne z udziałem Gminy 100% (liczba lokali w tych budynkach wyniosła 352, w tym 348 lokali mieszkalnych i 3 lokale użytkowe).
2. 133 budynki mieszkalne, w których Gmina ma udziały we wspólnocie (liczba lokali w tych budynkach wyniosła 446, w tym lokali mieszkalnych 417, a lokali użytkowych – 29). Budynki mieszkalne znajduje się w zarządzie podmiotów świadczących usługi w zakresie zarządzania nieruchomościami.
3. 15 budynków związanych z prowadzeniem zajęć edukacyjnych (szkoły, przedszkola, żłobek). Obiekty szkolne w bezpośrednim zarządzie gminy to obiekty w miejscowościach Jugów (dwa obiekty), Ludwikowice Kłodzkie i Bożków, natomiast we Włodowicach, Woliborzu i Dzikowcu prowadzone są szkoły niepubliczne. Przedszkola samorządowe znajdują się w miejscowościach: Bożków, Jugów, Ludwikowice Kłodzkie,

Przygórze i Wolibórz, a przedszkola niepubliczne we Włodowicach i Dzikowcu. Kolejny budynek związany z prowadzeniem zajęć edukacyjnych to budynek żłobka znajdujący się w Ludwikowicach Kłodzkich.

4. Obiekty sportowe takie jak basen w Jugowie, a także boiska Orlik w Woliborzu, Ludwikowicach Kłodzkich i Bożkowie.
5. 19 budynków zagospodarowanych w innych formach tj. użyczonych na rzecz m.in. Ochotniczych Straży Pożarnych, Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach oraz Ośrodek Zdrowia w Woliborzu, a także świetlice wiejskie w poszczególnych miejscowościach; pozostałe obiekty użyteczności publicznej oraz budynki użytkowe, do których zalicza się: magazyny w Ludwikowicach przy ulicy Fabrycznej, „Europejski Dom Spotkań Młodzieży” w Ludwikowicach Kł., budynki byłych szkół w Przygórzu i Dzikowcu, budynek po internacie w Bożkowie, budynek sali w Jugowie ul. Główna 46a, budynek użytkowy w Jugowie ul. Główna 91, Dom Seniora w Jugowie.

Udziały w spółkach, akcje.

Według stanu na dzień 31.12.2021 roku Gmina Nowa Ruda posiada :

- aport w postaci środków trwałych na ogólną wartość 8.407.800,00 zł – Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Nowej Rudzie,
- akcje Agencji Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A. w Nowej Rudzie na kwotę 10 000,00 zł,
- wkład pieniężny oraz wkład niepieniężny w postaci środków trwałych i wyposażenia o wartości 312 500,00 zł – Spółka z o.o. „Noworudzkie Usługi Komunalne” w Nowej Rudzie,
- wkład pieniężny oraz wkład niepieniężny w postaci nieruchomości gruntowej o wartości 265.000,00 zł – Pro-Med. Sp. z o.o,
- akcje Noworudzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego na kwotę 6.000,00 zł.

Zmiany w stanie mienia w okresie 31.12.2020 r. - 31.12.2021 r.

W roku 2021 Gmina Nowa Ruda dokonała zbycia nieruchomości gruntowych o powierzchni ponad 5 ha, w skład której wchodziły powierzchnie całych nieruchomości oraz powierzchnie wynikające z udziałów w nieruchomościach wspólnych w tym w gruncie.

Gmina Nowa Ruda sprzedała w drodze przetargowej i w drodze bezprzetargowej:

- 22 nieruchomości gruntowe niezabudowane,
- 1 nieruchomość gruntową zabudowaną,
- 22 lokale mieszkalne,
- 2 lokale użytkowe.

Gmina Nowa Ruda dokonała odpłatnego nabycia prawa własności do nieruchomości gruntowej w granicach działki nr 412/1 o powierzchni 0,0526 ha położonej w Ludwikowicach Kłodzkich za cenę 10.000 zł w związku z wykonywaniem zadań własnych związanych z gminnymi drogami oraz organizacją ruchu drogowego.

Dochody uzyskane w 2021 roku.

Dochody uzyskane w roku 2021 wyniosły łącznie 4.150.215,78 zł, w tym:

1. Wysokość opłat za użytkowanie wieczyste – 3.418,87 zł.
2. Wysokość dochodów z tytułu czynszu za: działki rolne, działki nie rolne, sale wiejskie, lokale użytkowe, lokale mieszkalne w budynkach komunalnych i budynkach wspólnot oraz bezumowne korzystanie z nieruchomości – 2.302.094,29 zł.
3. Dochody ze sprzedaży mienia:
 - a) lokale mieszkalne: 390.202,40 zł
 - b) grunty niezabudowane i zabudowane: 1.310.030,99 zł
 - c) lokale użytkowe: 115.600,00 zł
 - d) zwrot funduszu remontowego: 28.869,23 zł

Cmentarze komunalne

Na terenie Gminy Nowa Ruda znajdują się 2 cmentarze komunalne: w Bożkowie na działkach nr 372 AM 1 o pow. 0,38 ha i dz. nr 364/1 o pow. 0,0266 ha oraz w Jugowie przy ul. Staszica działka nr 228 AM 2 o pow. 0,29 ha.

Na cmentarzu komunalnym w Bożkowie pochowane są 599 osoby, natomiast w Jugowie 353 osoby. W 2021 roku na cmentarzach komunalnych Gminy Nowa Ruda pochowano 18 osób (13 osób w Bożkowie, 5 osób w Jugowie), a kwota jaką pobrano zgodnie z uchwałami nr:

- 62/XI/11 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 16 maja 2011 roku w sprawie ustalenia opłat cmentarnych,
- 257/XXXVI/21 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 29 września 2021 roku w sprawie ustalenia wysokości opłat cmentarnych obowiązujących na terenie cmentarzy komunalnych Gminy Nowa Ruda,
- 270/XXXIX/21 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 24 listopada 2021 roku zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat cmentarnych obowiązujących na terenie cmentarzy komunalnych Gminy Nowa Ruda

wyniosła 8 910,00 zł. Ponadto, dokonano 39 rezerwacji miejsc pod groby (w Bożkowie 20 szt., a w Jugowie 19 szt.) na łączną kwotę 13 694,60 zł. Jednocześnie pobrano opłaty zgodnie z ww. uchwałami za zezwolenie na postawienie pomnika, grobowca na istniejącej mogile oraz za zgodę na wjazd pojazdu na teren cmentarza w kwocie 594,00 zł.

Spółki z udziałem gminy

Gmina Nowa Ruda jest udziałowcem w następujących spółkach:

Noworudzkie Usługi Komunalne sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie:

Przedmiot przedsiębiorstwa spółki obejmuje m.in. :

- 1) Usługi komunalne, gospodarkę ściekami oraz wywóz zagospodarowanie śmieci, utrzymanie czystości, odśnieżanie, usługi sanitarne i pokrewne (EKD-9000).
- 2) Roboty ogólnobudowlane, blacharstwo-dekarstwo, instalatorstwo elektryczne, wodnokanalizacyjne, gazowe, c.o., budowę dróg i mostów.
- 3) Zakładanie i pielęgnację terenów zieleni.

- 4) Skup i handel surowców wtórnych i ich przetwarzanie.
- 5) Transport towarowy.
- 6) Usługi motoryzacyjne, pomoc drogową.
- 7) Wynajem maszyn, sprzętu i pomieszczeń.
- 8) Ochronę osób i mienia.
- 9) Handel hurtowy i detaliczny artykułami: przemysłowymi, motoryzacyjnymi, materiałami budowlanymi, ziemiopłodami, opałem, nawozami, krajowymi i zagranicznymi, import i eksport.
- 10) Usługi w zakresie różnych zleceń.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska Nowa Ruda (75,79% udziałów),
- Gmina Nowa Ruda (24,21% udziałów).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

[Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie](#)

Przedmiotem działalności spółki jest gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna Gmin – Wspólników, w tym w szczególności:

1. Pobór i dostawa wody na zaopatrzenie ludności i innych odbiorców.
2. Odbiór i oczyszczanie ścieków.
3. Działalność w zakresie ochrony środowiska naturalnego, w tym budowa obiektów i urządzeń.
4. Wykonywanie wierceń studni publicznych o charakterze poszukiwawczym oraz eksploatacyjnym.
5. Rozwijanie działalności wodociągowej i kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci.
6. Prowadzenie działalności usługowej w zakresie napraw i legalizacji wodomierzy.
7. Prowadzenie eksploatacji obiektów i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.
8. Kontrolowanie jakości wody w procesie technologicznym.
9. Kształtowanie parametrów ścieków od miejsca ich zrzutu do miejsca ich wprowadzenia do odbiornika.
10. Prowadzenie badań i analiz z poszukiwaniem nowych zasobów wody.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska w Nowej Rudzie (48,39%),
- Gmina Nowa Ruda (14,75%),

- Gmina Kamieniec Ząbkowicki (26,09%),
- Gmina Bardo (3,93%),
- Gmina Radków (6,84%).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

Gminny Ośrodek Zdrowia Pro - Med sp. z o.o. z siedzibą w Jugowie

Przedmiotem przedsiębiorstwa spółki jest m.in: praktyka lekarska, w tym w szczególności konsultacje lekarskie; szpitalnictwo oraz praktyka stomatologiczna.

Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiał się następująco:

- Dolnośląskie Centrum Medycyny Profilaktycznej i Bezpieczeństwa Pracy „PRO-MED” (50,47% udziałów),
- Gmina Nowa Ruda (49,53% udziałów).

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.

Przedmiotem działalności spółki jest m.in.:

- budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu,
- nabywanie budynków mieszkalnych,
- przeprowadzanie remontów i modernizacji obiektów przeznaczonych na zaspokajanie potrzeb mieszkalnych na zasadach najmu,
- przeprowadzanie remontów i modernizacja domów mieszkalnych niebędących własnością spółki,
- administrowanie mieniem komunalnym i mieniem wspólnot mieszkaniowych.

Właścicielami spółki są: Gmina Miejska Nowa Ruda i Gmina Nowa Ruda. Procentowy udział posiadanych przez udziałowców udziałów w kapitale spółki na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Miejska Nowa Ruda – 99,64%
- Gmina Nowa Ruda – 0,36%.

Gmina Nowa Ruda posiada jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej spółki.

Wykonanie uchwał Rady Gminy

Rada Gminy Nowa Ruda obradując w 2021 r. na 10 sesjach zwyczajnych i 3 sesjach nadzwyczajnych podjęła łącznie 79 uchwał. Wszystkie uchwały zostały przekazane do Wydziału Nadzoru Prawnego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w celu sprawdzenia ich zgodności z prawem, a uchwały dotyczące budżetu i jego zmian, absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian podlegały nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu. Część uchwał stanowiących akty prawa miejscowego

opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. Wszystkie uchwały są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Nowa Ruda.

Jak wskazano powyżej, w 2021 r. podjęto 79 uchwał, z czego:

- 43 w sprawach budżetu i finansów, w tym:

- w sprawie budżetu Gminy Nowa Ruda na rok 2021,
- w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowa Ruda (11),
- w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości z powodu COVID-19,
- w sprawie zmian w budżecie Gminy Nowa Ruda na rok 2021 (11),
- w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2020 rok,
- w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Nowa Ruda z tytułu wykonania budżetu za rok 2020,
- zmieniająca uchwałę w sprawie inkasa podatków: rolnego, leśnego oraz od nieruchomości,
- zmieniająca uchwałę w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso,
- w sprawie ustalenia wysokości opłat cmentarnych obowiązujących na terenie cmentarzy komunalnych Gminy Nowa Ruda (2),
- w sprawie pomocy finansowej dla Powiatu Kłodzkiego,
- w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
- w sprawie podatku od środków transportowych,
- w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochozących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (2)
- w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Kłodzkim na współfinansowanie zadania pn. "Przebudowa dróg powiatowych nr 3313D i 3327D na terenie Gminy Nowa Ruda",
- w sprawie zwolnienia z I raty opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży płatnej do dnia 31 stycznia 2021 r. oraz przedłużenia z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (2),
- w sprawie udzielania w roku 2021 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Nowa Ruda,
- w sprawie budżetu Gminy Nowa Ruda na rok 2022,
- w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia Wójta Gminy Nowa Ruda,
- w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Kłodzkim na współfinansowanie zadania pn. "Przebudowa drogi powiatowej nr 3318D przez wieś Sobków",
- w sprawie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2021.

- 5 zostało podjętych w sprawach związanych z realizacją zadań oświatowych. Należały do nich następujące uchwały:

- w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli i

innych form wychowania przedszkolnego, trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania oraz terminu i sposobu rozliczenia wykorzystania dotacji,

- zmieniająca uchwałę nr 86/XI/15 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 27 października 2015 roku w sprawie utworzenia Żłobka Publicznego w Ludwikowicach Kłodzkich i nadania statutu,
- w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Nowa Ruda w roku szkolnym 2021/2022,
- zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Publicznym w Ludwikowicach Kłodzkich,
- w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego z Gminą Kłodzko dotyczącego przewozów uczniów do Przedszkola Samorządowego w Bożkowie.

- 2 związane były z funkcjonowaniem rady gminy:

- w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej i planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Nowa Ruda na 2022 r.,
- w sprawie ustalenia zasad przyznawania i wysokości diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych radnych Gminy Nowa Ruda.

- 5 dotyczyło przyjęcia strategii, polityk i programów, a wśród nich:

- w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowa Ruda w 2021 roku (2),
- w sprawie przyjęcia Roczego Programu Współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022
- w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowa Ruda na 2022 rok,
- w sprawie zatwierdzenia Sołectkiej Strategii Rozwoju Wsi Wolibórz na lata 2021-2025.

- 3 dotyczące gospodarki nieruchomościami i gospodarki komunalnej, tj.:

- w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Nowa Ruda,
- w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki SIM Sudety spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- w sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w tworzonej Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej.

- 2 dotyczące skarg i petycji w tym:

- w sprawie rozpatrzenia petycji Teresy Garland w przedmiocie przeprowadzenia referendum ludowego,
- w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Nowa Ruda.

- 4 dotyczące zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu wsi Jugów,

- w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Przygórze,
- w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Ruda dla terenu działki nr 337/3 – obręb Ludwikowice Kłodzkie,
- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Ruda dla terenu działki nr 319/5 – obręb Ludwikowice Kłodzkie.

- 7 w sprawach gospodarki odpadami:

- w sprawie określenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,
- w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty, ustalenia stawki za pojemnik o określonej pojemności przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny (2),
- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości,
- zmieniająca uchwałę nr 124/XIII/19 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nowa Ruda,
- w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- 6 w sprawach dotyczących GOPS:

- w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,
- zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych,
- w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego,
- w sprawie zmiany Załącznika nr 1 do uchwały nr 233/XXXIII/21 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego.

- pozostałe 2 uchwały dotyczyły:

- udzielenia Wójtowi Gminy Nowa Ruda wotum zaufania,
- zasad, na jakich przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych Gminy Nowa Ruda przysługują diety.

Podjęte uchwały są przekazywane do realizacji poszczególnym komórkom organizacyjnym w Urzędzie Gminy Nowa Ruda. Realizacja wielu z tych uchwał została wskazana i omówiona w innych miejscach Raportu.

Realizacja strategii – Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.

Gmina Nowa Ruda nie posiada własnej strategii rozwoju gminy. Gmina jest sygnatariuszem Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.

Aglomerację Wałbrzyską tworzą 22 gminy (Kamienna Góra –miasto, gmina wiejska Kamienna Góra, Lubawka, Nowa Ruda – miasto, gmina wiejska Nowa Ruda, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Czarny Bór, Głuszyca, Mieroszów, Walim, Wałbrzych, Jedlina-Zdrój, Stare Bogaczowice, miasto Świdnica, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Żarów, Dobromierz, Marcinowice i gmina wiejska Świdnica), zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, które należą do czterech powiatów (wałbrzyskiego, kamiennogórskiego, świdnickiego oraz kłodzkiego). Podstawą utworzenia Aglomeracji Wałbrzyskiej było przyjęcie Deklaracji Wałbrzyskiej wyznaczającej działania zmierzające do nadania stosownej rangi omawianemu obszarowi i aktywizacji społeczno-gospodarczej Aglomeracji. Pod względem powierzchni (1 748 km²) Aglomeracja Wałbrzyska stanowi ponad 9% obszaru województwa dolnośląskiego. Do największych pod względem powierzchni gmin w Aglomeracji Wałbrzyskiej należą: gmina wiejska Kamienna Góra, gmina wiejska Nowa Ruda, Strzegom, gmina wiejska Świdnica oraz Lubawka. Ich łączna powierzchnia stanowi ok. 49% powierzchni aglomeracji.

Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r. to jeden z kluczowych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. To perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła funkcjonować i rozwijać się.

CEL STRATEGICZNY 1 Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy.	CEL STRATEGICZNY 2 Rewitalizacja	CEL STRATEGICZNY 3 Współpraca i integracja
<i>PRIORYTET 1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość</i>	<i>PRIORYTET 2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania</i>	<i>PRIORYTET 3.1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca</i>
Działanie 1.1.1. Współpraca sektora biznesu z sektorem nauki Działanie 1.1.2. Inkubacja firm, w szczególności innowacyjnych Działanie 1.1.3. Dążenie do zakorzeniania działalności firm zewnętrznych	Działanie 2.1.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i poprawa stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Działanie 2.1.2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i prywatnej Działanie 2.1.3. Poprawa dostępności i stanu	Działanie 3.1.1. Promowanie pozytywnych skojarzeń Działanie 3.1.2. Zintegrowanie form prezentacji informacji

Działanie 1.1.4. Tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania	technicznego urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej Działanie 2.1.4. Wsparcie dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii Działanie 2.1.5. Poprawa bezpieczeństwa środowiska zamieszkania	
<i>PRIORYTET 2. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna</i>	<i>PRIORYTET 2. Sprawna i efektywna infrastruktura</i>	<i>PRIORYTET 2. Trwałe partnerstwo</i>
Działanie 1.2.1. Poprawa atrakcyjności i stanu technicznego zabytków Działanie 1.2.2. Rozwój obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej Działanie 1.2.3. Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych Działanie 1.2.4. Tworzenie kompleksowych produktów turystycznych	Działanie 2.2.1. Budowa dróg i poprawa ich parametrów technicznych Działanie 2.2.2. Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Aglomeracji Wałbrzyskiej z jej otoczeniem Działanie 2.2.3. Uzyskanie spójności terytorialnej w zakresie komunikacji publicznej Działanie 2.2.4. Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych	Działanie 3.2.1 Wzmocnienie instytucjonalne Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 3.2.2. Tworzenie platform współpracy wielopodmiotowej Działanie 3.2.3. Wzmocnienie partycypacji społecznej w zarządzaniu Aglomeracją Wałbrzyską
	<i>PRIORYTET 3. Aktywna i zdrowa społeczność</i>	
	Działanie 2.3.1. Pobudzanie aktywności lokalnych Działanie 2.3.2. Wzmocnienie organizacji pozarządowych działających na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 2.3.3. Promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie przejawom ubóstwa Działanie 2.3.4. Wsparcie na rzecz rozwoju Podmiotów Ekonomii Społecznej Działanie 2.3.5. Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie Działanie 2.3.6. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promowanie zdrowego trybu życia Działanie 2.3.7. Wzmocnienie polityki senioralnej	

	Działanie 2.3.8. Przeciwdziałanie depopulacji	
--	--	--

Przedstawione w Raporcie zadania realizowane przez Gminę w 2021 r. wskażą czytelnikowi, że Gmina stara się odpowiadać swoimi poczynaniami na wytyczne w Strategii kierunki działań, m.in. w zakresie wsparcia dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii, poprawy bezpieczeństwa środowiska zamieszkania, poprawy dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wzmocnienia polityki senioralnej oraz przeciwdziałania depopulacji.

Najważniejsze inwestycje i obszary działania Wójta w 2021 r.

Na wydatki majątkowe w 2021 roku Gmina Nowa Ruda zaplanowała kwotę 17 576 173,01 zł. Wykonanie wyniosło 10 545 419,32 zł, co stanowi 60,00% wysokości planu. Wynikało to z zatrzymania procesów inwestycyjnych oraz braku możliwości uruchomienia dofinansowania na planowane zadania w związku z sytuacją epidemiczną.

Wydatki inwestycyjne	2017	2018	2019	2020	2021
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
	14 083 828,28	19 228 124,67	16 079 892,50	5 160 150,84	10 545 419,32
Wykonanie w dniu 31.12 w stosunku do wykonania w roku poprzednim w%	261,12	136,53	83,38	32,09	204,36

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w okresie 2017 – 2021, źródło: sprawozdanie finansowe za rok 2021

Infrastruktura drogowo-mostowa i towarzysząca

Na terenie Gminy Nowa Ruda znajdują się 92 kilometry dróg gminnych i 40 kilometrów dróg wewnętrznych, stanowiących dojazdy do budynków. Stan techniczny większości dróg gminnych jest zadowalający, za sprawą inwestycji przeprowadzonych w ostatnich latach. W gorszym stanie technicznym są drogi wewnętrzne, które mają mniejsze znaczenie dla sieci dróg. Na koniec 2021 r. w urzędzie czekało na realizację 85 wniosków o wykonanie przebudowy/budowy dróg gminnych i wewnętrznych.

Na terenie gminy znajduje się także wiele obiektów mostowych, wymagających napraw. Największe potrzeby w tym zakresie są w Jugowie, Ludwikowicach Kł., Świerkach i Woliborzu.

W 2021 r. Gmina wyremontowała 440 metrów drogi gminnej w miejscowości Dzikowiec. Na ten cel wydatkowano 297 062,00 zł, z czego w ramach dotacji celowej otrzymanej z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego na ww. zadanie otrzymano dofinansowanie w wysokości 110 880,00 zł.

Trwały również prace projektowe dotyczące przebudowy dróg gminnych i dróg transportu rolnego w latach następnych. Wartość umów prac projektowych podpisanych w 2021 r. wyniosła 297 062,00 zł.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Nowa Ruda jest dobrze rozwinięta. Na koniec 2021 r. liczba ludności korzystającej z instalacji wodociągowej na terenie Gminy wynosiła 89,8%, a więc nastąpił wzrost o 0,6% (do sieci wodociągowej zostało podłączonych 10 nieruchomości).

Gorsza sytuacja jest związana z dostępem do sieci kanalizacyjnej, ponieważ na koniec 2021 roku możliwość odprowadzania ścieków miało 19,4% mieszkańców przy poziomie 66,0% na terenie powiatu. Należy jednak zauważyć, że w porównaniu do 2019 r., nastąpił wzrost liczby mieszkańców korzystających z odprowadzania ścieków o 1,8% (w 2021 roku do sieci kanalizacyjnej zostało podłączonych 10 nieruchomości).

Dla poprawy dostępności do sieci kanalizacyjnej, w 2021 roku rozpoczęła się budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jugów. Zakres robót obejmuje zaprojektowanie i wykonanie ok. 11 km nowych odcinków sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej z odcinkami bocznymi do granicy posesji. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jugów ma umożliwić podłączenie wszystkich zabudowanych działek w Jugowie, które znajdują się w granicach aglomeracji Nowa Ruda uchwalonej uchwałą nr 230/XXIX/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Poz.43 z dnia 5 stycznia 2021 r.). W 2021 r. trwały prace projektowe przed pracami budowlanymi, które rozpoczęły się w 2022 r.

Planowany koszt inwestycji to ponad 15 mln zł. Wkład własny Gminy Nowa Ruda to 5,4 mln zł.

Liczbę budynków podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela:

<i>Miejscowość</i>	<i>Woda</i>	<i>Woda i ścieki</i>	<i>Ścieki</i>	<i>Razem woda</i>	<i>Razem ścieki</i>
Bartnica	70	0	0	70	0
Bieganów	20	0	0	20	0
Dworki	0	0	0	0	0
Dzikowiec	112	164	1	276	165
Bożków	193	362	23	555	385
Czerwieńczyce	126	4	0	130	4
Jugów	649	9	0	658	9
Krajanów	27	0	0	27	0
Ludwikowice Kł.	400	22	15	422	37
Nowa Wieś Kł.	63	0	0	63	0
Przygórze	92	62	19	154	81
Sokolec	44	0	0	44	0
Sokolica	20	0	0	20	0
Świerki	120	0	0	120	0
Włodowice	27	164	8	191	172
Wolibórz	281	0	0	281	0
Ogółem	2 210	783	67	2 993	850

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

W tym punkcie należy też zaznaczyć, że w 2021 r. dzięki dofinansowaniu pozyskanemu przez Gminę z budżetu województwa dolnośląskiego, wykonano meliorację rowu przy boisku sportowym w Woliborzu. Całkowity koszt zadania wyniósł 69,9 tys. zł, z czego połowa została pokryta ze środków gminnych.

Oświetlenie uliczne

W roku 2021 zostały zamontowane nowe punkty świetlne:

- Lampa hybrydowa w miejscowości Sokolec o wartości 9 500,00 zł
- 4 lampy LED na drodze 383 w Dzikowcu wartość 14 000,00 zł
- 4 lampy LED w Jugowie na skrzyżowaniu ulic Głównej i Jabłońskiej wartość 7 899,99 zł
- 3 lampy LED w Przygórzu obok przystanku dz 121/19 wartość 19 680,00 zł
- 11 lamp LED w Bożkowie „obok Dębu” wartość 85 122,05 zł

- 18 lamp LED w Bartnicy – Złote Wody wartość 92 298,91 zł
- 5 lamp LED w Jugowie ul Małachowskiego wartość 29 562,02 zł
- 6 lamp LED Wolibórz ul. Hutnicza wartość 38 264,45 zł

Budowa oświetlenia drogowego w miejscowościach: Bartnica, Jugów, Bożków i Wolibórz została dofinansowana w ramach konkursu: „Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2021” z budżetu Województwa Dolnośląskiego. Gmina pozyskała dofinansowanie w wysokości 123 000 zł.

Infrastruktura oświatowa

W 2021 roku stan techniczny gminnych obiektów oświatowych był dobry. To efekt przeprowadzonych w poprzednich latach termomodernizacji i modernizacji budynków przedszkoli samorządowych w Przygórzu, Woliborzu i Jugowie. W gorszym stanie technicznym znajdowały się jedynie przedszkola w Bożkowie i Ludwikowicach Kł., które nie zostały objęte gruntowną modernizacją, ze względu na realizowaną (Bożków) czy planowaną (Ludwikowice) budowę nowych obiektów.

W 2021 r. realizowano zadania związane z realizacją projektu pn. „Budowa i wyposażenie przedszkola z oddziałami integracyjnymi w Bożkowie”. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. W ramach środków UE pozyskano dofinansowanie w wysokości 1,1 mln zł. Ponadto na ten cel otrzymano środki w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 1,2 mln zł oraz środki z Rządowego Funduszu Inwestycji strategicznych – Polski Ład - w wysokości 6 mln zł. W 2021 roku wydatkowano środki na dokumentację związaną z programem badań archeologicznych (kwota 1 132,40 zł). Otwarcie przedszkola planowane jest na 2023 r.

Kolejnym z realizowanych zadań jest budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Ludwikowicach Kłodzkich. Zadanie przewidziane jest do realizacji w latach 2020-2023 i jest współfinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (4 317 915,01 zł) oraz programu Sportowa Polska (3 440 200,00 zł). Wkład własny wynosi 950 509,00 zł.

Wizualizacja – hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Ludwikowicach Kł.

Ochrona środowiska

Ze względu na konieczność poprawy jakości środowiska naturalnego na terenie gminy w 2021 roku zostało podjętych szereg działań w tym zakresie. Ich głównym celem było usuwanie azbestu, ograniczenie niskiej emisji, montaż odnawialnych źródeł energii oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Usuwanie azbestu

W 2021 roku Gmina Nowa Ruda po raz piąty pozyskała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na zadanie pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Ruda w roku 2021 r.”

Przedsięwzięcie zrealizowano na terenie 9 Sołectw: Sokolica, Bieganów, Bożków, Dzikowiec, Przygórze, Jugów, Ludwikowice Kłodzkie, Świerki, Bartnica. Łącznie z dofinansowania skorzystali właściciele 23 nieruchomości.

W ramach przedsięwzięcia z terenu Gminy Nowa Ruda usunięto wyroby zawierające azbest w ilości 46,348 Mg.

Całkowity koszt inwestycji wyniósł 28 032,39 zł., w tym środki z WFOŚiGW we Wrocławiu 25 955,91 zł.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2021 r. przygotowywano się do realizacji projektu: „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Nowa Ruda” realizowanego w ramach Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Jest to kolejny etap realizacji zadania, którego przedmiotem jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Nowa Ruda. Ze względu na przesunięcie harmonogramu realizacji projektu, będzie on realizowany w 2022 r.

Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii

W 2021 r. realizowano projekt: „Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej” w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej RPO WD 2014-2020. Liderem Partnerstwa jest Gmina Miasto Świdnica, a Gmina Nowa Ruda jest jednym z 15 partnerów projektu. W 2021 r. udzielono 143 grantów, z czego wypłacono ich 48 na łączną kwotę 891 924,19 zł.

Ponadto, w ramach środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Gmina Nowa Ruda pozyskała środki w wysokości 25 835,43 zł na instalację fotowoltaiczną na remizie OSP Bożków. Całkowity koszt zadania wyniósł 55 606,86 zł.

Udzielono również dotacji celowej dla OSP Nowa Wieś na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na remizie - w kwocie 22 878,00 zł (dodatkowe środki na zadanie stowarzyszenie pozyskało z WFOŚiGW).

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami stanowiła jeden z kluczowych problemów, z którymi przyszło zmierzyć się Gminie w 2021 r. Należy podkreślić, że pobierane od mieszkańców opłaty (32 zł za osobę) nie starczą na pokrycie wszystkich kosztów funkcjonowania systemu odpadowego. Z tego względu uchwałą Rady Gminy postanowiono o pokryciu w roku 2021 r. części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych, nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wynikających z różnicy powstałej pomiędzy dochodami z pobranej opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi a kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W tym miejscu warto też podkreślić, że w 2021 r. pozyskano wsparcie w wysokości 670 000 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład na budowę boksów do segregacji odpadów w budynkach i lokalach mieszkalnych.

Ochrona przyrody

Zadania związane z ochroną przyrody były realizowane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Jak wynika z art. 4 ust. 1 wyżej powoływanej ustawy, dbałość o ochronę przyrody nie należy wyłącznie do organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, ale także jest obowiązkiem osób fizycznych.

Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek posiadacza nieruchomości. Zezwolenie takie wydaje wójt, a w przypadku, gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków. Przypadki, w których usunięcie drzew lub krzewów nie wymaga uzyskania zezwolenia, wymienione są w art. 83f ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Jest to katalog zamknięty, stanowiący listę wyjątków od zasady wprowadzającej obowiązek uzyskania zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów.

Mając na uwadze powyższe przepisy, Wójt Gminy Nowa Ruda w 2021 roku wydała 23 decyzje zezwalające na usunięcie drzew, rozpatrzyła 79 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew, a także rozpoznała 34 wnioski dotyczące wycinki drzew, których załatwienie należało do kompetencji innych organów.

Ponadto, zgodnie z art. 90 ww. ustawy o ochronie przyrody w celu usunięcia drzew rosnących na terenie będącym własnością gminy - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu - Wójt Gminy Nowa Ruda zwróciła się z 25 wnioskami o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew do Starosty Kłodzkiego. Wnioskami zostały objęte drzewa stanowiące zagrożenie utraty życia lub zdrowia ludzi oraz zniszczenia lub uszkodzenia mienia, a także uniemożliwiające realizację inwestycji prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda.

W wyniku uzyskanych zgód na usunięcie drzew rosnących na terenach gminnych, wycinkę zlecono wyspecjalizowanej firmie na łączną kwotę 13 608,00 zł. Warto podkreślić, że zlecenia dotyczyły wyłącznie drzew trudnych do usunięcia.

Ponadto należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Nowa Ruda znajduje się 8 pojedynczych pomników przyrody żywej (drzewa) i 1 pomnik przyrody nieożywionej (Diamantowe Skałki).

Kultura fizyczna

Podstawowymi obiektami służącymi do rozwoju kultury fizycznej w Gminie Nowa Ruda w 2021 roku były: boiska sportowe, boiska typu Orlik, sale sportowe, siłownie plenerowe i place zabaw dla dzieci.

W 2021 r. w ramach programu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” wykonano nowy plac zabaw w Woliborzu. Całkowity koszt zadania wyniósł 63 746,00 zł, z czego kwotę 30 000,00 zł pozyskano ze środków Województwa Dolnośląskiego, natomiast kwotę 10 800,00 zł stanowiły środki Funduszu Sołeckiego na rok 2021.

Ponadto kontynuowano modernizację budynku na zaplecze socjalne na terenie boiska w Jugowie. Inwestycja była realizowana w ramach środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, z którego otrzymano 96 251,00 zł.

W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych – Polski Ład pozyskano 778 tys. zł, a w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (program „Sportowa Polska”) – 385 tys. zł na budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego w Czerwieńczycach. Przy okazji budowy boiska

zaplanowano remont mostku stanowiącego dojazd do boiska, montaż ogrodzenia i kompletu lamp solarnych.

Obiekty użyteczności publicznej

W 2021 r. Gmina Nowa Ruda pozyskała dofinansowanie w wysokości 95 000 zł w ramach projektu: „Wypożyczenie obiektu publicznego – Sali wiejskiej w Bożkowie w celu utworzenia miejsca rozwoju społeczności lokalnej” realizowanego w ramach PROW 2014-2020 na zakup wyposażenia kuchni (meble, AGD, zastawa stołowa), zestawu nagłaśniającego z kompletem mikrofonów, zestawu projekcyjnego, stołów, krzeseł i gablot w sali sołeckiej w Bożkowie.

Ponadto przeprowadzono remont i rozbudowę parkingu za budynkiem przy ul. Niepodległości 4 w Nowej Rudzie, co umożliwiło swobodniejsze parkowanie zarówno pracownikom Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również klientom przybywającym załatwić sprawy urzędowe. Wartość prac wyniosła 223 129,40 zł.

Działania w obszarze bezpieczeństwa

Sprawy obronne i obrona cywilna

Działalność w obszarze związanym z przygotowaniem urzędu do działania w przypadku zagrożenia i sytuacji kryzysowych dotyczyła głównie opracowania szeregu planów, ocen i wytycznych, w tym:

- Planu świadczeń osobistych i rzeczowych do wykonania w 2021 roku,
- Wytycznych do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w 2021 roku,
- Planu działania w zakresie obrony cywilnej Gminy Nowa Ruda na 2021 roku,
- Ankiety Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku,
- Wytycznych Wójta Gminy Nowa Ruda do szkolenia obronnego dla Gminy Nowa Ruda na 2021 rok,
- Planu Szkolenia Obronnego Gminy Nowa Ruda na 2021 rok,
- Wytycznych Wójta Gminy Nowa Ruda do działalności w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w 2021 roku,
- Planu zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w 2021 roku,
- Oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Gminie Nowa Ruda wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku,
- Zestawienia świadczeń osobistych i świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Nowa Ruda w 2021 roku,
- Sprawozdania z realizacji zadań związanych z doręczeniem kart powołania w trybie akcji kurierskiej na terenie Gminy Nowa Ruda za 2021 rok,
- Roczego planu kontroli problemowych wykonywania zadań obronnych w Gminie Nowa Ruda na 2021 rok,
- Programu Szkolenia Obronnego Gminy Nowa Ruda na lata 2021-2023,

- Planu Operacyjnego Funkcjonowania Gminy Nowa Ruda w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny wraz z niezbędnymi załącznikami, tj. Zestawieniem Zadań w Zakresie Bezpieczeństwa Potrzeb Sił Zbrojnych RP i Wojsk Sojuszniczych, Tabelą Realizacji Zadań Operacyjnych oraz Kartami Realizacji Zadań Operacyjnych.

Ważnym elementem utrzymania sprawnego zarządzania i ochrony ludności stanowiło przygotowanie i uczestniczenie w treningach systemu ostrzegania i alarmowania. W 2021 roku Urząd Gminy Nowa Ruda uczestniczył w 7 tego typu treningach organizowanych przez szczeble nadrzędne.

W 2021 roku w ramach ćwiczeń na szczeblu gminnych uruchomiono trzykrotnie stały dyżur Wójta Gminy Nowa Ruda oraz przeprowadzono trening Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej. Wzięto udział także w przedsięwzięciach organizowanych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu oraz Starostwo Powiatowe w Kłodzku o podobnej tematyce oraz w wojewódzkim ćwiczeniu obronnym pk. SUDETY-21.

Zarządzanie kryzysowe

Działalność w obszarze związanym z przygotowaniem urzędu do działania w przypadku zagrożenia i sytuacji kryzysowych dotyczyła głównie opracowania szeregu planów, ocen i wytycznych, w tym Planu pracy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Działalność w obszarze bieżącego działania Zespołu Zarządzania Kryzysowego polegała na:

- przygotowaniu odpowiednich komunikatów i informacji o zagrożeniach dla mieszkańców gminy, dotyczących zagrożeń meteorologicznych i zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza, a także rozsyłaniu ich środkami komunikacji elektronicznej oraz umieszczaniu na portalach internetowych i w miejscach ogólnie dostępnych,
- pomocy mieszkańcom w sytuacjach kryzysowych, podczas pożarów domów, mieszkań, zalań posesji,
- usuwaniu powalonych drzew z dróg i posesji.

Działalność związana z zapobieganiem i rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19 na terenie Gminy Nowa Ruda polegała między innymi na:

- zakupie maseczek ochronnych jednorazowych na potrzeby urzędu,
- zakupie jednorazowych rękawiczek na potrzeby urzędu,
- wyposażeniu jednostek OSP w jednorazowe stroje zapewniające bezpieczeństwo podczas kontaktu z osobami zakażonymi,
- transporcie mieszkańców gminy do punktów szczepień, przygotowaniu informacji promocyjnych na temat szczepień oraz organizowaniu mobilnych punktów szczepień.

Utrzymanie OSP w gotowości do działania

Ochotnicze Straże Pożarne są bardzo ważnym ogniwem w zapewnieniu bezpieczeństwa na terenie gminy. Od ich właściwego wyposażenia zależy ich gotowość bojowa oraz skuteczność działania. Największe potrzeby dotyczące wyposażenia wynikały z konieczności wymiany wysłużonych pojazdów bojowych, z których niektóre miały już ponad 40 lat.

W 2021 r. przeznaczono środki na działania w omawianym zakresie na zakup samochodu pożarniczego dla OSP Jugów - RENAULT MDB 3. Koszt pojazdu wyniósł 804 420,00 zł, zakup był w 85% współfinansowany z EFRR w ramach zadania: „Zakup fabrycznie nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego z układem napędowym 4x4 (samochód specjalistyczny do reagowania i usuwania katastrof chemicznych) dla jednostki OSP w Jugowie” – 683 757,00 zł. Wkład własny gminy wyniósł 120 663,00 zł.

W ramach tego samego projektu druhowie otrzymali sprzęt specjalistyczny (m.in. pompy szlamowe, wały przeciwpowodziowe, czujniki bezruchu, detektory napięcia, radiotelefony, kurtyny wodne i monitory skażeń) oraz odzież ochronną, zakupioną za 250 000 zł.

Utrzymanie OSP w gotowości do działania polegało ponadto na:

- bieżącej naprawie samochodów pożarniczych i sprzętów będących na stanie poszczególnych jednostek OSP,

- zakupie sprzętu dla poszczególnych jednostek,

- przeglądach i legalizacjach urządzeń pożarniczych,

- ubezpieczeniu pojazdów jak i członków OSP biorących czynny udział w działaniach ratowniczych,

- kierowaniu członków OSP na badania lekarskie,

- kierowaniu członków OSP na kursy podstawowe i doskonalące,

- zapewnieniu oleju napędowego jak i etyliny PB-95 do pojazdów i sprzętów będących na stanie jednostek,

- prowadzeniu i rozliczaniu kart drogowych dla poszczególnych pojazdów i sprzętów,

- zakupie nowego samochodu pożarniczego marki Renault MDB3D dla OSP Jugów,

- litrażowaniu sprzętów i pojazdów w celu wydania kart drogowych.

Ostrzeganie mieszkańców

W 2021 roku Urząd Gminy kontynuował funkcjonowanie Systemu Informowania SMS służącego do wysyłania do mieszkańców ważnych komunikatów, w tym przede wszystkim o zagrożeniach. Wiadomości były adresowane do wszystkich mieszkańców, którzy wyrazili chęć korzystania z tej formy ostrzegania i informowania. W sumie w ciągu roku opracowano i wysłano 11 informacji, które skierowane były do 1000 zarejestrowanych odbiorców.

Ponadto komunikaty wysyłane były poprzez system Cloud (były to informacje docierające do użytkowników aplikacji "BLISKO" na telefony komórkowe). Liczba wysłanych informacji wyniosła 36, a liczba zarejestrowanych użytkowników systemu – 589 osoby.

Ubezpieczenia składników mienia

Ważnym elementem dbałości o mienie jest jego ubezpieczenie w celu odtworzenia jego wartości w przypadku powstania szkody. Działalność Urzędu Gminy w Nowej Rudzie polegała na przygotowaniu wykazu mienia podlegającego ubezpieczeniu, przyjmowaniu zgłoszeń, kompletowaniu dokumentacji, dochodzeniu roszczeń poprzez firmę brokerską.

W 2021 roku zawarto ubezpieczenia:

1. Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk:

- budynki Urzędu Gminy Nowa Ruda,
- budynek urzędu przy ul. Kopernika 10 w Nowej Rudzie,
- budynek Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży,
- budynek Muzeum Ziemi Sowiogórskiej,
- budynek Domu Seniora,
- budynki i budowle na terenie basenu w miejscowości Jugów,
- budynki komunalne i użytkowe,
- budynki i budowle obiektów szkolnych,
- wieża widokowa na Górze Włodzickiej,
- wiaty przystankowe, rekreacyjne i ogrodowe,
- pojemniki na odpady,
- oświetlenie w tym lampy ledowe i hybrydowe,
- obiekty rekreacyjne,
- kapliczki i krzyże wyremontowane w ramach projektu,
- monitoring wizyjny obiektów,
- tablice informacyjne,
- trasa rowerowa w miejscowości Włodowice.

2. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk.

3. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

4. Ubezpieczenie floty samochodów (20 pojazdów).

5. Ubezpieczenie członków OSP.

Łączna kwota wydatkowana na ubezpieczenia wyniosła 72 899,00 zł.

W 2021 roku uzyskano odszkodowania za utracone mienie w wysokości 4 155,47 zł.

Wdrażanie Rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO)

W dniu 25 maja 2018 roku weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich. Nowe

przepisy zostały przyjęte w formie rozporządzenia unijnego, co oznacza bezpośrednie stosowanie ich przez przetwarzających dane osobowe na terytorium Unii Europejskiej.

Inspektor Ochrony Danych Osobowych prowadził w 2021 r. działania dotyczące m.in.:

- wydawania upoważnień do przetwarzania danych osobowych – w 2021 r. wydano upoważnienia dla 22 osób,
- zawierania umów powierzenia przetwarzania danych osobowych – w 2021 r. przygotowano 5 umów,
- bieżącego opracowywania klauzul RODO dotyczących działalności poszczególnych referatów,
- szkolenia pracowników z zakresu ochrony danych osobowych,
- przygotowania niezbędnej dokumentacji okresowej: analiza ryzyka oraz sprawozdanie ze sprawdzenia stanu zgodności wewnętrznych procedur dotyczących ochrony danych osobowych.

Turystyka

Z uwagi na położenie gmina stara się wykorzystywać swoje walory turystyczne. Wg stanu na 31 lipca 2021 r. Gmina dysponowała 344 miejscami noclegowymi (w tym 144 całorocznymi). Wg danych GUS, najwięcej miejsc noclegowych zapewniały kempingi (180) oraz schroniska (83).

W 2021 r. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych pozyskano 4,8 mln zł na zagospodarowanie zbiornika wodnego wraz z budową infrastruktury rekreacyjnej w Dzikowcu. W planach jest m.in. modernizacja tamy, budowa pomostów, wyznaczenie kąpieliska, utworzenie plaży, zaplecza sanitarnego oraz ciągów komunikacyjnych.

Realizacja zadań oświatowych

Gmina będąc organem prowadzącym dla wszystkich publicznych szkół i przedszkoli, wypełnia szereg zadań związanych z zapewnieniem środków na ich funkcjonowanie, tworzenie dobrych

warunków pracy i nauczania, organizację dowozu uczniów, zapewnienie udziału w programach i projektach edukacyjnych.

Sieć edukacyjna

Plan sieci publicznych placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda przedstawia się następująco:

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej -Zespołu	Nazwa szkoły	Nazwa przedszkola	Granice obwodu
1.	Zespół Szkół Nr 1 w Jugowie	Szkoła Podstawowa w Jugowie	Przedszkole Samorządowe w Jugowie	Jugów, Przygórze, Wolibórz
2.	Zespół Szkół Nr 2 w Ludwikowicach Kł.	Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka z Asyżu w Ludwikowicach Kł.	Przedszkole Samorządowe w Ludwikowicach Kł.	Ludwikowice Kł., Dworki, Świerki, Bartnica, Krajanów, Sokolica, Bieganów, Sokolec, Włodowice,
3.	Zespół Szkół Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie	Przedszkole Samorządowe w Bożkowie	Bożków, Dzikowiec, Czerwieńczyce, Nowa Wieś Kłodzka, Gmina Kłodzko: Święcko, Gorzuchów
4.	Zespół Przedszkolny w Woliborzu		Przedszkole Samorządowe w Woliborzu Przedszkole Samorządowe w Przygórzu	

Programy i projekty edukacyjne

W 2021 r. realizowano następujące programy i projekty edukacyjne:

- **Ogólnopolski program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”** - w trwającej w 2021 roku edycji programu udział brało łącznie 145 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Nowa Ruda. W pierwszym etapie zajęć obejmującym okres od marca do czerwca 2021r.

uczestniczyło 73 uczniów klas I-III ze wszystkich szkół samorządowych, w drugim etapie 72 uczniów, łącznie 10 grup projektowych ze wszystkich szkół. Otrzymane dofinansowanie wyniosło 31.940 zł. Zajęcia odbywały się w krytej pływalni CTS w Nowej Rudzie pod okiem wykwalifikowanych instruktorów.

- **„Płynę dalej”** – program doskonalący pływanie, realizowany w formie zajęć pozalekcyjnych przy współpracy z Dolnośląską Federacją Sportu we Wrocławiu, przy współfinansowaniu ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz środków Gminy Nowa Ruda. Pilotażowy program skierowany był do uczniów klas IV-VIII posiadających podstawowe umiejętności pływania. Realizowany był w okresie od maja do czerwca 2021r. i kontynuowany we wrześniu 2021 i obejmował 20 wyjazdów na basen. Łącznie w projekcie udział wzięło 30 uczniów ze szkół w Bożkowie, Ludwikowic Kł. i Jugowa. Wkład własny gminy w realizację projektu wyniósł 2000,00 zł.

- **„Sprawny Dolnoślązaczek”** - program zapoczątkowany w roku szkolnym 2010/2011, realizowany przez Szkolny Związek Sportowy „Dolny Śląsk” we Wrocławiu pod patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego, wspierany merytorycznie przez Akademię Wychowania Fizycznego i merytorycznie oraz finansowo przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Program ma dwa podstawowe cele:

- uaktywnienie dzieci z klas I – III szkół podstawowych poprzez ciekawe formy realizacji zajęć wychowania fizycznego. Dzieci w trakcie roku mają do zdobycia 6 sprawności: rowerzysty/turysty, gimnastyka, piłkarza, lekkoatlety, narciarza/tyżwiarza, pływaka/wodniaka,

- pomoc nauczycielom edukacji wczesnoszkolnej w zdobyciu nowoczesnej wiedzy na temat wychowania fizycznego. Nauczyciele, którzy wykonują ten zawód w niewielkim stopniu są przygotowani w trakcie studiów do prowadzenia lekcji wf. Program realizowany był w klasach pierwszych wszystkich trzech szkół podstawowych w Bożkowie, Jugowie i Ludwikowicach Kł. W roku szkolnym 2020/2021 do projektu zakwalifikowano 4 klasy pierwsze z trzech placówek, łączna liczba dzieci korzystających z programu wyniosła 70. W roku szkolnym 2021/22 wsparciem objętych jest 73 uczniów.

- **„Szkolny Klub Sportowy”** – program realizowany jest we wszystkich szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda. Jest działaniem systemowym skierowanym do uczniów, bez względu na płeć, wiek oraz sprawność fizyczną. Program ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole, poprawę sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktykę nadwagi i otyłości. Systematyczne pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży prowadzone są w różnorodnych, nowoczesnych i atrakcyjnych formach. Odbywały się one na obiektach sportowych przystosowanych do prowadzenia zajęć sportowych, najczęściej w salach gimnastycznych, a także w terenie. Program był realizowany na podstawie umowy zawartej z Dolnośląską Federacją Sportu w okresie od 15.02.2021r. do 30.11.2021r. (łącznie 5 grup). Gmina poniosła roczny koszt udziału w programie, który jest niewielki, bo stanowi kwotę 500,00 zł (100 zł opłaty rocznej za każdą grupę).

- „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” - Gmina Nowa Ruda w 2021 roku wystąpiła o dofinansowanie na zakup książek do przedszkoli. Dofinansowanie nastąpi w 2022 roku. Beneficjentem programu będzie Przedszkole Samorządowe w Woliborzu.

Finansowanie zadań oświatowych

Subwencja oświatowa

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, algorytm podziału subwencji oświatowej uzależnia wysokość przyznawanych środków od skali i struktury realizowanych zadań, mierzonych liczbą uczniów z uwzględnieniem stopni awansu zawodowego nauczycieli. Tak zwany standard finansowy na 1 ucznia przeliczeniowego w skali ogólnokrajowej został jednolicie wyliczony dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego i w 2021 roku wynosił 6.069,377 zł.

Kwota subwencji oświatowej na 831 uczniów i 94 przedszkolaków w wieku 6 lat we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowa Ruda wyniosła 11.304.356 zł, w tym subwencja na dzieci sześciolatnie - 551.468,24 zł. Po zwiększeniach w trakcie roku, kwota otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej w 2021 roku wyniosła ostatecznie 11.354.053,00 zł.

Kwoty subwencji oświatowych i liczba uczniów we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowa Ruda na przestrzeni lat 2007 – 2021

Rok	Kwota	Liczba uczniów
2007	6 752 057,00 zł	1 333
2008	7 327 298,00 zł	1 265
2009	7 955 308,00 zł	1 236
2010	8 215 905,00 zł	1 157
2011	8 173 819,00 zł	1 059
2012	8 605 259,00 zł	1 021
2013	7 633 755,00 zł	874
2014	8 152 181,00 zł	870
2015	8 823 859,00 zł	901
2016	9 348 439,00 zł	957
2017	9 835 983,00 zł	918
2018	10 233 683,00 zł	903
2019	10 502 547,00 zł	941
2020	10 690 093,00 zł	856
2021*	11 354 053,00 zł	831

*ostateczna część oświatowa subwencji ogólnej, którą Gmina otrzymała w 2021 roku

Pomimo zmniejszającej się liczby uczniów, następuje wzrost kosztów edukacji. Na wzrost wysokości subwencji ma wpływ nie tylko liczba uczniów, ale również waga, która jest do ucznia przypisana. Uczniowie wymagający stosowania specjalnych metod nauczania są objęci dodatkową subwencją, w zależności od rodzaju niepełnosprawności.

Podstawowa kwota dotacji na ucznia przedszkoli i dotacja celowa na wychowanie przedszkolne

Podstawowa kwota dotacji na ucznia uczęszczającego do przedszkoli samorządowych prowadzonych przez Gminę Nowa Ruda (po jej aktualizacji dokonanej Zarządzeniem nr 533/21 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 21.10.2021r.) wyniosła 1 146,86 zł miesięcznie. Kwota dotacji na 1 wychowanka przedszkola niepublicznego wynosiła 860,15 zł miesięcznie (75% podstawowej kwoty dotacji).

Na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów, jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na wydatki bieżące związane z realizacją tych zadań. W 2021 roku gmina otrzymała kwotę 348.627,00 zł na 237 dzieci w wieku do lat 5. Rocznie na 1 ucznia przypadała kwota 1471 zł. Dotacja została wykorzystana w całości.

Zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych w 2021 roku

Zakup podręczników dotyczył klas I - VIII szkół podstawowych w łącznej liczbie 828 uczniów. Gmina Nowa Ruda otrzymała i rozliczyła na ten cel dotację w wysokości 112 977,68 zł.

Rządowy Program pomocy uczniom w 2021 r. „Wyprawka szkolna”

Z Rządowego Programu „Wyprawka Szkolna” – z pomocy finansowej na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych skorzystało łącznie 35 uczniów, w tym 23 uczniów z Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych w Ludwikowicach Kłodzkich oraz 12 uczniów z Zespołu Szkół Dolnośląskich w Bożkowie, na łączną kwotę 9.946,07 zł.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

W 2021 roku Gmina przyznała dofinansowanie 4 pracodawcom dla 6 pracowników młodocianych w łącznej kwocie 48.261,53 zł. Środki finansowe pochodzą z Funduszu Pracy i są przekazywane na wydodrębniony rachunek bankowy gminy.

Posiłek w szkole i w domu

Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie otrzymała dotację w wysokości 25.000,00 zł. na wsparcie finansowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków (program: „Posiłek w szkole i w domu”).

Poznaj Polskę

W ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pn.: „Poznaj Polskę” łączna kwota dofinansowania wyniosła 21.235,00 zł, a wkład własny 5.310,00 zł. Trzy gminne szkoły zorganizowały wycieczki, w tym Szkoła Podstawowa w Bożkowie 3-dniową wycieczkę do Warszawy (Muzeum Narodowe, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum J. Piłsudskiego w Sulejówku, Muzeum Powstania Warszawskiego, Łazienki Królewskie, Pałac Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie), Szkoła Podstawowa w Jugowie do Krasiejowa (Park Nauki i Rozrywki w Krasiejowie), a Szkoła Podstawowa w Ludwikowicach Kł. do Wrocławia (Muzeum Narodowe - Panorama Racławicka, Muzeum Wody - Hydropolis).

Laboratoria przyszłości

Projekt „Laboratoria Przyszłości” realizowany jest w Gminie Nowa Ruda w trzech szkołach podstawowych: Szkoła Podstawowa w Ludwikowicach Kł. i Szkoła Podstawowa w Bożkowie otrzymały po 60.000 zł, a Szkoła Podstawowa w Jugowie – 70.000 zł. Łączna kwota projektu to 190.000,00 zł i pochodzi ze Środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Przeznaczona ma być na wsparcie zadań jednostek samorządu terytorialnego w realizacji inwestycyjnych zadań polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury we współpracy Ministerstwa Edukacji i Nauki z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Rezerwa oświatowa subwencji ogólnej z tytułu wzrostu zadań oświatowych w 2021 roku

Rezerwa oświatowa subwencji ogólnej otrzymana z tytułu wzrostu zadań oświatowych wyniosła w 2021 r. 17 847,00 zł.

Dotacje podmiotowe na prowadzenie niepublicznych placówek oświatowych w 2021 r.

Nazwa placówki	Dotacja ogólna	W tym na organizację kształcenia specjalnego
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Dzikowcu	761.487,94	277.625,97
Szkoła Podstawowa im. Św. Wojciecha we Włodowicach	2.049.365,05	693.335,48
Szkoła Podstawowa AMS w Woliborzu	309.205,61	359.531,18
Niepubliczne Przedszkole w Dzikowcu	372.313,02	0,00
Niepubliczne Przedszkole we Włodowicach	835.076,20	467.585,80

Na terenie Gminy Nowa Ruda funkcjonują 3 niepubliczne szkoły podstawowe o uprawnieniach szkół publicznych i 2 niepubliczne przedszkola. Placówki prowadzone są na mieniu stanowiącym własność Gminy Nowa Ruda na podstawie umów bezpłatnego użyczenia.

Projekty realizowane w szkołach z dofinansowaniem zewnętrznym

W 2021 r. realizowano projekty pn. *Geometria z robotami i nie tylko* (wrzesień – grudzień 2021, kwota dotacji 5 000,00 zł), *Kosmiczne kodowanie w przedszkolu* (wrzesień 2020 – grudzień 2021, kwota dotacji 7 000,00 zł), *Ze Sztuką za Pan Brat* (październik 2020 – czerwiec 2021, kwota dotacji 15 000,00 zł), *Muzyczne przestrzenie* (październik 2021 – marzec 2022, kwota dotacji 15 000,00 zł), *Tożsamość - Odpowiedzialność – Innowacyjność* (październik 2020 – czerwiec 2021, kwota dotacji 26 477,00 zł), *Ocalić od zapomnienia. Polska myśl komputerowa* - projekt zrealizowany w ramach programu „Dzieci Kapitana Nemo” Fundacji Banku Gospodarki Krajowej (wrzesień – grudzień 2021, kwota dotacji 15 000,00 zł).

Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH + 2021

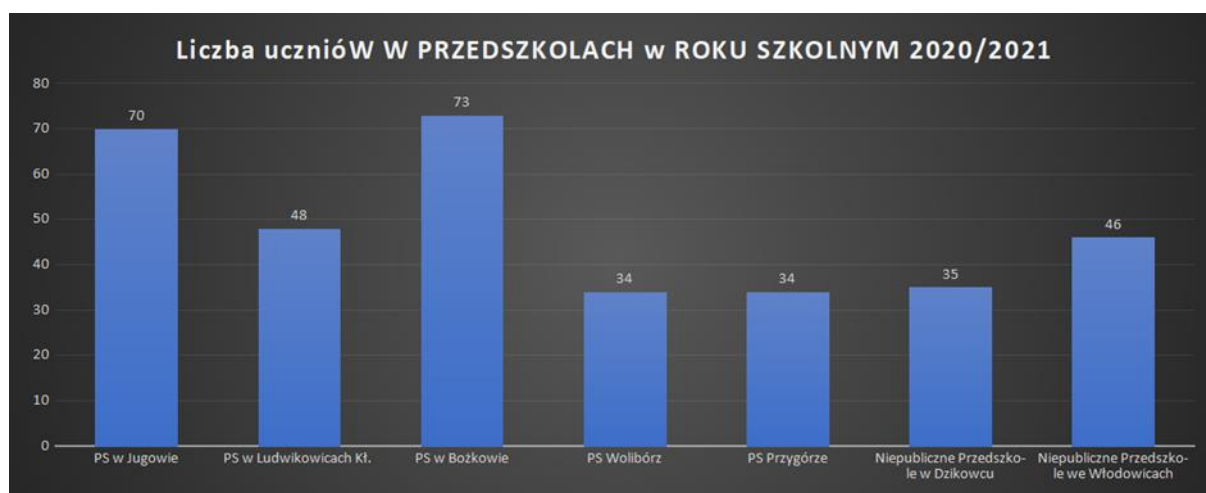
Gmina Nowa Ruda otrzymała łącznie na dofinansowanie bieżącej działalności Żłobka Publicznego Baśniowe Wzgórze w Ludwikowicach Kł. 163.200,00 zł.

Przedszkola

Sieć przedszkoli samorządowych stanowią przedszkola w: Bożkowie, Jugowie, Woliborzu, Przygórzu i Ludwikowicach Kł.

Uzupełnieniem sieci są niepubliczne przedszkola funkcjonujące również w zespołach szkolnych we Włodowicach i Dzikowcu.

W roku szkolnym 2020/2021 roku wychowaniem przedszkolnym w samorządowych przedszkolach objętych było 259 dzieci.

Organizacja dowozu uczniów do szkół

W 2021 roku uczniowie dowożeni byli do gminnych szkół z miejscowości: Sokolec, Bartnica, Świerki, Dworki, Ludwikowice Kł. ul. Kasprowicza, Gorzuchów, Święcko, Czerwieńczyce, Dzikowiec, Koszyn, Nowa Wieś Kł., Wolibórz, Jugów, Przygórze. Położenie geograficzne naszej gminy generuje duże koszty przewozu uczniów. Kwota wydatkowana na jego organizację określona na podstawie biletów miesięcznych wyniosła 282 516,00 zł.

Na podstawie Porozumienia dotyczącego przewozu uczniów niepełnosprawnych zawartego pomiędzy Gminą Miejską Nowa Ruda a Gminą Nowa Ruda, dowozem objęci byli uczniowie niepełnosprawni z miejscowości: Świerki, Ludwikowice Kł., Jugów, Bożków oraz Dzikowiec. Uczniowie dowożeni byli do Zespołu Szkół Specjalnych w Nowej Rudzie, Niepublicznej Szkoły Specjalnej przy DPS w Ludwikowicach Kł. oraz do ZS nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie. Kwota wydatkowana z budżetu na ten cel wyniosła 164 532,61 zł.

Gmina pokrywa także koszty dowozu dzieci niepełnosprawnych rodzicom, którzy sami zapewniają dowóz dzieci niepełnosprawnych. W 2021 roku została zawarta umowa z rodzicami 2 uczniów, którzy dowożeni byli do Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 12 dla Niestyszających i Słabosłyszających im. M. Grzegorzewskiej we Wrocławiu oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr św. Józefa w Polanicy Zdrój. Kwota wydatkowana z budżetu na ten cel wyniosła 5140,52 zł.

Egzaminy zewnętrzne – egzamin ósmoklasisty

Tabela obrazuje zestawienie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty – szkoły na terenie Gminy Nowa Ruda (średni wynik szkoły w %)

Rok szkolny 2020/2021	Język polski	matematyka	Język obcy - angielski
SP w Jugowie	53	41	58
SP w Ludwikowicach Kł.	36	31	42
SP w Bożkowie	60	45	55
SP we Włodowicach	69	61	75
Niepubliczna SP w Dzikowcu	54	35	55

Realizacja funduszu sołeckiego

W 2021 roku, zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy o funduszu sołeckim, na realizację zadań przeznaczono w ramach Funduszu Sołeckiego wykorzystano 482 177,47 zł (98,68% planu). Sołectwa przeznaczyły środki na następujące zadania:

1. Sołectwo Bartnica - "Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia drogowego w sołectwie Bartnica"- współfinansowanie.
2. Sołectwo Bieganów - Ogrodzenie terenu wokół altany-etap II, ułożenie kostki wokół altany, zakup i montaż rynien PCV.
3. Sołectwo Bożków - Zakup stołów na salę wiejską, "Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia drogowego w sołectwie Bożków"- współfinansowanie.
4. Sołectwo Koszyn - doposażenie pomieszczenia gospodarczego, wykonanie dokumentacji projektowej, zakup okna tarasowego do świetlicy wiejskiej.
5. Sołectwo Czerwieńczyce – Zakup i montaż wyposażenia placu zabaw.
6. Sołectwo Dworki - Wykonanie szlaku turystycznego i budowa placu zabaw-etap II.
7. Sołectwo Dzikowiec - Oświetlenie wsi-etap III, budowa muszli koncertowej-etap III, zestaw na plac zabaw, zakup frytkownicy.
8. Sołectwo Jugów - Modernizacja infrastruktury turystycznej Góra Trzech Krzyży- etap II.
9. Sołectwo Krajanów - Remont sanitariatów w świetlicy.
10. Sołectwo Ludwikowice Kłodzkie - Budowa energooszczędnego oświetlenia LED, dokumentacja linii oświetleniowej.
11. Sołectwo Nowa Wieś Kłodzka - Wykonanie instalacji oświetlenia boiska sportowego, wymiana części siatki ogrodzenia boiska sportowego - etap I.
12. Sołectwo Przygórze - Zagospodarowanie terenu integracji w Przygórzu-etap V, oświetlenie parkowe, zakup pojemników na piach i sól, zakup koszy na śmieci.

13. Sołectwo Sokolica - Wymiana drzwi wejściowych do świetlicy wiejskiej w Sokolicy przygotowanie terenu oraz ułożenie kostki brukowej przed wejściem na plac rekreacyjny przy altanie.
14. Sołectwo Sokolec - Zakup i montaż lamp ulicznych hybrydowych, modernizacja, utwardzenie i uporządkowanie terenu, zakup pojemników na piasek i sól, zakup ławek parkowych.
15. Sołectwo Świerki - Modernizacja klatki schodowej w budynku Sali Wiejskiej-etap II, zagospodarowanie terenu przy Sali wiejskiej.
16. Sołectwo Wolibórz - Zakup kwiatów i krzewów ozdobnych w celu utrzymania zieleni na terenie sołectwa Wolibórz, zakup kosiarki typu traktor, zakup i dostawa urządzeń zabawowych i elementów małej architektury, zakup sprzętu sportowego, zakup ogrodzenia na plac zabaw, zakup i montaż tabliczek kierunkowych, zakup stołów do Sali Myśliwskiej.
17. Sołectwo Włodowice – budowa wiaty, utrzymanie zieleni na terenie sołectwa Włodowice, dostawa pojemników na piasek i sól, zakup namiotów plenerowych, wyposażenie placu zabaw-etap II.

Pomoc społeczna (GOPS)

W roku 2021 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących aktów prawnych:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o systemie oświaty;
- ustawy o pracownikach samorządowych;
- ustawy o promocji zatrudnienia i rynku pracy;

- ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawy prawo energetyczne;
- ustawy o karcie dużej rodziny;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
- Ustawy – Prawo ochrony środowiska;
- Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Dodatkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

- prowadził Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- uczestniczył w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadził „Klub Seniora” w Jugowie,
- prowadził mieszkanie chronione w Ludwikowicach Kłodzkich,
- realizował programy dla osób niepełnosprawnych i starszych,
- współpracował z Caritas Diecezji Świdnickiej realizując „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2019” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym,
- współpracował z Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „Równi choć różni” w Łądku- Zdrój, mając na celu aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania długofalowe mające wpływ na postawę człowieka i jego sposób funkcjonowania w środowisku. Wspólnym zadaniem było odbudowanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie zdolności do samodzielnego i efektywnego pełnienia ról społecznych, a także samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia w różnych formach: u pracodawcy, samozatrudnienia (praca na własny rachunek lub w spółdzielni socjalnej).

Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2021 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0	1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	215	177	334
Świadczenia pieniężne	176	170	308
Świadczenia niepieniężne	53	35	107
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	-	-	-
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	215	177	334
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej ogółem	x	190	349
Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	80	175

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdania MPiPS-03R za 2021 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie na realizację zadań w 2021 r. wydatkował kwotę 16.765.404,26 zł, z czego:

- na zadania własne wydatkowano 2.985.889,06 zł,
- w ramach § 2010- 3,372.213,31 zł,
- w ramach §2030 – 888.419,87 zł,
- w ramach §2060- 9.516.882,02 zł,
- środki z Funduszu Pracy - 2.000,00 zł.

Działalność kulturalna (CKGNR)

Działalność kulturalna prowadzona jest w Gminie przede wszystkim przez Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda (CKGNR) z siedzibą w Ludwikowicach Kłodzkich. W 2021 roku główną misją Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda była:

- edukacja kulturalna i wychowywanie przez sztukę,

- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- dbałość o folklor lokalny, a w szczególności o rękodzieło ludowe i artystyczne,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców,
- zapewnienie realizacji procesu wychowania fizycznego, uprawiania sportu i rekreacji ruchowej.

Swoje zadania CKGNR realizował przede wszystkim poprzez:

- organizację imprez kulturalnych, sportowych, rozrywkowych,
- prowadzenie sekcji i kół zainteresowań dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych,
- współdziałanie z innymi ośrodkami oraz instytucjami upowszechniania kultury i sportu,
- udostępnianie sprzętu i urządzeń znajdującego się na stanie CKGNR, wynajmowaniu pomieszczeń i lokali oraz świadczeniu różnego rodzaju usług komputerowych, gastronomicznych i innych,
- prowadzenie działalności w sieci bibliotek gminnych.

W 2021 roku Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda było organizatorem następujących wydarzeń oraz imprez kulturalnych, sportowych i rozrywkowych:

1. Ferie z CKGNR – Warsztaty taneczno-wokalne dla sekcji Mali Bożkowiacy w Europejskim Domu Spotkań Młodzieży – Sołectwo Sokolec, 18-19.01.;
2. 4 x 4 Event PL – Tor Off Road Poland – Polska Liga ATV – Dzikowiec, 22.05. (pomoc w organizacji);
3. XVI Gminny Konkurs Recytatorski dla Przedszkolaków, Ludwikowice Kłodzkie (Galeria), 27.05.;
4. Dzień Dziecka – wizyty w: Żłobku w Ludwikowicach Kł., przedszkolach samorządowych (Ludwikowice Kłodzkie, Jugów, Przygórze, Wolibórz, Bożków), zespołach szkół (Ludwikowice Kłodzkie, Jugów, Bożków), 1.06.;
5. „Życie to teatr. Autorska Gala Musicalowa” w wykonaniu Młodzieżowego Teatru Muzycznego, Ludwikowice Kłodzkie, 12-13.06.,
6. Zabawa muzyczna: gra na bębnach afrykańskich, instrumentach rytmicznych, etnicznych, Świerki, 15.06.;
7. Zabawa muzyczna: gra na bębnach afrykańskich, instrumentach rytmicznych, etnicznych, Nowa Wieś, 16.06.;
8. Otwarcie Muzeum „Przy tunelu”, Świerki, 20.06. (pomoc w organizacji);

9. Festiwal Lawendy – Dom pod Lawendowym Polem (warsztaty kulinarne, plener malarski, joga, animacje dla dzieci, warsztaty czerpania papieru, prezentacje wokalne), Wolibórz, 27.06.;
10. 3.Sowiogórska Dycha, Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec, 3.07.;
11. 8.Półmaraton Sowiogórski, Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec, 4.07.;
12. Zajęcia Wakacyjne „Patent na bezpieczne wakacje”: cykl spotkań warsztatowych dla dzieci z Gminy Nowa Ruda w Europejskim Domu Spotkań Młodzieży w Sokolcu, wycieczki edukacyjno-rekreacyjne, 5.07. – 19.08.;
13. Pierogowe Love, występ m.in. Piotra Pręgowskiego – Jugów, 24.07.;
14. 5. Mini Sowa – biegi dla dzieci – Ludwikowice Kłodzkie, 7.08.;
15. 12. Bieg na Wielką Sowę – Ludwikowice Kłodzkie/Sokolec, 8.08.;
16. Korona Ludwikowic – rajd pieszy na dystansach: 8 km, 16 km, 33 km – start/meta Ludwikowice Kłodzkie, 15.08.;
17. Dożynki Gminne, koncert zespołu Pogwizdani – Sokolec, 28.08.;
18. Śpiewanie pod Orłem (występy Radka Kopalko, Skubasa, Renaty Przemyk) – Sokolec, 4.09.;
19. Reportaż: Filmy. Spotkania. Rozmowy – Ludwikowice Kłodzkie, 17-19.09.:
 - 17.09. Projekcja filmu „Jeszcze dzień życia”, rozmowa o twórczości Ryszarda Kapuścińskiego: Beata Nowacka, Bożena Dudko, Urszula Glensk;
 - 18.09. *Wokół biografii i autobiografii*: spotkania literackie ze Stanisławem Beresiem, Agatą Tuszyńską, Cezarym Łazarewiczem (prowadzący: Katarzyna Majewska, Marcin Kącki, Urszula Glensk,
 - 19.09. *Rozebrać zło na czynniki pierwsze*: spotkania literackie z Marcinem Kąckim, Katarzyną Kobylarczyk, Dionisiosem Sturise (prowadzący: Małgorzata Kolankowska, Bożena Dudko, Urszula Glensk);
20. Uroczyste Obchody Światowego Dnia Sybiraka, Jugów – 21.09.;
21. SMOR QUAD 2021 – wyścigi najlepszych zawodników QUAD, Dzikowiec – 22-23.09.;
22. Spotkania autorskie: Karolina Sulej (prowadząca: Agnieszka Pajączkowska), Karolina Korwin-Piotrowska (prowadząca: Karolina Sulej), Ludwikowice Kłodzkie – 23.10.;
23. Gminny Konkurs Plastyczny „Kartka Bożonarodzeniowa”, listopad/grudzień;
24. Konkurs „Bożonarodzeniowe Dzieło Artystyczne”, listopad/grudzień;
25. INVEST-PARK 9.Górski Bieg Niepodległości, Świerki – 11.11.;

26. Przegląd Pieśni Patriotycznych, Wolibórz – 13.11.;
27. 2.Półmaraton Górski ORZEŁ, Sokolec – 20.11.;
28. Gala Ligi Biegów Górskich ATTIQ, Sokolec – 20.11.;
29. Gminne Spotkanie z Mikołajem, Dzikowiec – 5.12.;
30. Animacje Mikołajkowe, Nowa Wieś – 6.12.;
31. Gminne Zawody sekcji modeli RC, Dzikowiec – 30.12.

Przy realizacji wydarzeń w 2021 roku CKGNR współpracowało z licznymi stowarzyszeniami, instytucjami, jednostkami pomocniczymi i sponsorami.

W 2021 roku w Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda działały następujące sekcje i koła: joga akademicka, joga on-line, nauka gry na instrumentach (skrzypce, fortepian, keyboard, gitara akustyczna i elektryczna), nauka śpiewu, nauka śpiewu i gry na instrumentach – on-line, Grupa Wokalna, Młodzieżowy Teatr Muzyczny, piłka nożna, Zespół „SZAŁUNIMA”, Zespół „Szałunima” – on-line (w okresach wykluczających z powodu Covid-19 stacjonarną realizację zajęć), Zdrowy kręgosłup, Zumba, Zumba Kids (Jugów), Zespół Taneczno-Wokalny „Mali Bożkowiacy”, Sekcja Kolarska, Mażoretki, Przeprowowe Modele RC.

Przy Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda działają nieformalne grupy osób dorosłych, odbywające swoje spotkania raz w tygodniu. Są to: Koło Gospodyń Wiejskich „Ludwikowiczanki”, Klub Seniora „ISKIERKI” oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Kulturalni” w Ludwikowicach Kłodzkich.

Z uwagi na ograniczenia wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w ofercie CKGNR uzupełnieniem dla działań stacjonarnych były działania aktywizujące realizowane za pośrednictwem Internetu:

1. Kosmiczna zima,
2. Słodki Dzień Babci i Dziadka,
3. Roztańczona Gmina,
4. Zgaduj-Zgadula (17 edycji),
5. Kulturalna Gmina na przestrzeni lat,
6. Pisankowy artysta,
7. Najpiękniejsza ozdoba dożynkowa.

W 2021 r. Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda realizowało następujące projekty:

1. **„Przebudowa i doposażenie obiektów instytucji kultury w Gminie Nowa Ruda”**

Projekt pn. „Przebudowa i doposażenie obiektów instytucji kultury w Gminie Nowa Ruda” nr RPDS.04.03.04-02-0008/19-00 zrealizowany został w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Całkowita wartość Projektu wynosiła 2.727.760,84 zł, z czego kwota 1.758.094,85 zł została dofinansowana za pośrednictwem IPAW ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, natomiast kwotę 969.665,99 zł pokryła dotacja celowe udzielona CKGNR przez Gminę Nowa Ruda.

Projekt obejmował przebudowę dwóch obiektów CKGNR wraz z termomodernizacją obniżającą koszty eksploatacji budynków. Pierwszy z obiektów objętych działaniem to siedziba Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich, przy ul. Fabrycznej 2, w którym przeprowadzono, obok termomodernizacji, prace budowlane wraz z montażem windy osobowej, co dostosowało budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Drugi z budynków objętych projektem to budynek byłej Szkoły Podstawowej w Dzikowcu (Dzikowiec 95). Obiekt przeszedł gruntowną termomodernizację, przeprowadzono szereg robót budowlanych dostosowujących budynek do nowej funkcji.

Oba obiekty doposażono w nowy sprzęt komputerowy i multimedialny, dodatkowo do budynku w Dzikowcu zakupiono nowe wyposażenie meblowe i sprzęty. W wyremontowanym budynku swoje siedziby, oprócz filii Biblioteki Gminnej, mają: KGW Dzikowiec, OSP Dzikowiec Kłodzki, LZS BURZA Dzikowiec, Rada Sołecka wsi Dzikowiec.

Budynek w Dzikowcu 95 w trakcie robót budowlanych

Budynek w Dzikowcu 95 po termomodernizacji i innych pracach budowlanych

2. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych

W 2021 r. kontynuowano wieloletni cykl pozyskiwania środków na nowości wydawnicze. Kwota dotacji wyniosła 11 181 zł, wkład własny: 20 764,71 zł. Dzięki środkom zakupiono 1426 pozycji książkowych oraz 41 audiobooków. Wszystkie nowości wzbogaciły ofertę czytelnicką siedziby głównej Biblioteki Publicznej Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich oraz 6 filii bibliotecznych w poszczególnych miejscowościach.

[Biblioteka publiczna](#)

W strukturze CKGNR znajduje się biblioteka publiczna, do zadań której należy w szczególności:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
- obsługa użytkowników poprzez udostępnianie im zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej nt. zbiorów własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej,
- prowadzenie działalności bibliograficznej, dokumentacyjnej, naukowo-badawczej, wydawniczej, edukacyjnej, popularyzatorskiej i instrukcyjno-metodycznej.

Biblioteka publiczna mieści się w budynku CKGNR i pełni funkcję: gromadzenia, opracowywania i ochrony materiałów bibliotecznych. W skład biblioteki wchodzi filie biblioteczne, nad którymi biblioteka w Ludwikowicach Kł. sprawuje nadzór merytoryczny:

- Filia Nr 1 w Dzikowcu,
- Filia Nr 2 w Jugowie,

- Filia nr 5 w Woliborzu,
- Filia nr 6 w Bożkowie,
- Filia nr 7 w Przygórzu.

W 2021 r. w bibliotece publicznej i jej filiach przeprowadzano lekcje biblioteczne, organizowano konkursy plastyczne, literackie i fotograficzne oraz brano udział w różnych imprezach (np. Narodowym Czytaniu czy „Ogólnopolskim Dniu Głośnego Czytania”).

Realizacja polityk i programów

Program współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2021

Program współpracy przyjęty został Uchwałą Nr 195/XX/20 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi na rok 2021. Głównym celem programu było podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności, poprzez rozwijanie współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Program zakładał objęcie swoim działaniem jak największej ilości obszarów aktywności obywatelskiej w społeczności lokalnej Gminy Nowa Ruda, a współpraca odbywała się w formach pozafinansowych i finansowych.

Założono, że działania pozafinansowe dotyczyć będą:

- 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ujednolicenia i zharmonizowania tych kierunków,
- 2) konsultowania z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej,
- 3) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,
- 4) publikowania na stronie internetowej Urzędu informacji ważnych dla organizacji,
- 5) zawierania umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
- 6) zawierania umów partnerstwa określonych w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020,
- 7) obejmowania honorowym patronatem Wójta przedsięwzięć realizowanych przez organizacje,
- 8) udostępniania, w miarę możliwości, pomieszczeń Urzędu oraz innych zasobów niezbędnych do realizacji zadań przez organizacje.

Współpraca finansowa przybierała cztery formy:

- powierzenia wykonania zadania publicznego,
- wspierania realizacji zadania publicznego,

- wspierania realizacji zadania publicznego w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.
- wspierania w trybie art. 32 ust. 3b ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ochronie przeciwpożarowej.

W celu **powierzenia realizacji zadania publicznego** w 2021 roku ogłoszono 3 konkursy:

- pierwszy - na realizację zadania publicznego z zakresu promocji i ochrony zdrowia pn. **„Organizacja Rehabilitacji dla Kobiet po Mastektomii”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Noworudzkiemu Stowarzyszeniu AMAZONKI KINESIO. W dniu 14 stycznia 2021 r. podpisano umowę na realizację zadania, opiewającą na kwotę 6 300,00 zł, w ramach którego zorganizowano zajęcia gimnastyczne ogólnousprawniające oraz zajęcia rehabilitacyjne w postaci drenażu limfatycznego w celu leczenia oraz profilaktyki obrzęków limfatycznych, po usunięciu węzłów chłonnych. Zadaniem zostało objętych 5 osób z Gminy Nowa Ruda,
- drugi – na realizację zadania publicznego z zakresu upowszechniania i ochrony praw konsumentów pn. **„Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów w 2021 roku”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Federacji Konsumentów z siedzibą w Warszawie. W dniu 14 stycznia 2021 roku podpisano z beneficjentem umowę na realizację zadania, opiewającą na kwotę 5 995,00 zł, w ramach którego świadczone było bezpłatne poradnictwo z zakresu ochrony interesów konsumentów dla mieszkańców Gminy Nowa Ruda. Przedstawiciele Oddziału Federacji pełnili dyżury trzy razy w tygodniu po 4 godziny. W 2021 roku udzielono ponad 500 porad,
- trzeci – na realizację zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej i regionalnej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działania na rzecz osób w wieku emerytalnym, w 2021 roku pn.: **„Promocja regionalnej twórczości artystyczno-kulturalnej, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym poprzez działalność Kół Gospodyń Wiejskich oraz klubów seniora z terenu Gminy Nowa Ruda”**. W wyniku postępowania konkursowego powierzono realizację zadania Stowarzyszeniu „Inicjatywa Lokalna na Rzecz Rozwoju Gminy Nowa Ruda” z Ludwikowic Kł. W dniu 14 stycznia 2021 roku podpisano z beneficjentem umowę, opiewającą na kwotę 13 000,00 zł, w ramach której zorganizowano 9 wyjazdów członków Stowarzyszenia, w tym 8 wyjazdów poza Gminę Nowa Ruda (Uciechów, Wróblowice, Kłodzko, Kudowa Zdrój, Pstrężna, Żelazno, Kłodzko i Wrocław). Stowarzyszenie było organizatorem jedenastu imprez kulturalno-artystycznych, w których brali udział członkowie Stowarzyszenia oraz mieszkańcy Gminy Nowa Ruda.

W ramach **wsparcia realizacji zadania publicznego** w 2021 roku ogłoszono 5 konkursów:

- pierwszy - na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Bożków”** przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Radość” z siedzibą w Bożkowie. W dniu 14 stycznia 2021 roku podpisano z beneficjentem umowę na wsparcie zadania w kwocie 6 000,00 zł. W jego ramach prowadzono zajęcia 2 razy w tygodniu. W zajęciach uczestniczyło od 10 do 15 wychowanków. Organizowano warsztaty plastyczne, zajęcia sportowe, wycieczki, wyjazdy do kina uroczystości okolicznościowe, odrabianie lekcji, wspólną naukę itp. Podopieczni mieli także zapewniony posiłek.

- drugi - na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Czerwieńczyce”**. W trakcie postępowania wsparto realizację zadania przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Radość” z siedzibą w Bożkowie. W dniu 14 stycznia 2021 roku podpisano z beneficjentem umowę na realizację zadania, a z budżetu Gminy Nowa Ruda przeznaczono kwotę 7 000,00 zł. W jego ramach zorganizowano zajęcia w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w miejscowości Czerwieńczyce, która była czynna 2 razy w tygodniu w wymiarze 5 godzin tygodniowo. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło od 15 do 20 wychowanków. Dzieci mogły uczestniczyć w różnorodnych zajęciach tj. warsztatach plastycznych, technicznych, robótkach ręcznych, zajęciach sportowych. Organizowane były uroczystości okolicznościowe, wyjazdy do kina, sali zabaw. Podopieczni mieli również zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

- trzeci konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym pn. **„Prowadzenie Świetlicy profilaktyczno-wychowawczej w miejscowości Jugów”** przez Stowarzyszenie Przyjaciół Jugowa z siedzibą w Jugowie. W dniu 14.01.2021 r. podpisano z beneficjentem umowę w wysokości 10 000,00 zł. Organizowano zajęcia 2 razy w tygodniu w wymiarze 6 godzin, w których uczestniczyło około 40 wychowanków. Dzieci brały udział w takich zajęciach jak: warsztaty plastyczne, techniczne, robótki ręczne i zajęcia sportowe. Organizowane były także uroczystości okolicznościowe, wyjazdy do kina, sali zabaw, wycieczki plenerowe. Podopieczni mieli zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

- W celu powierzenia realizacji zadania publicznego w trybie art. 19a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie w 2021 roku podpisano na ten cel dwie umowy:

- pierwsza umowa na realizację zadania pn. **„Wybieram zdrowie”**- organizacja letniego obozu sportowego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowa Ruda w ramach, programu profilaktyczno – wychowawczego, który stanowi kontynuację działań prowadzonych podczas roku szkolnego przez Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska „Dzieci Śląska” oraz gminne placówki oświatowe,. Umowa na realizację zadania została podpisana w dniu 16 czerwca 2021 na kwotę 3 000,00 zł.

W ramach realizowanego zadania zorganizowano obóz sportowy dla dzieci i młodzieży. Obóz odbył się w miejscowości Wiśla w terminie od 19 do 26.07.2021 r. W obozie uczestniczyło 65 dzieci, w tym 14 uczestników z terenu Gminy Nowa Ruda.

- druga umowa na realizację zadania pn. **„JEŚLI POZWOLISZ SOBIE POMÓC KAŻDY SAMODZIELNY WYBÓR MOŻE BYĆ LEPSZY”**- organizacja letniego obozu sportowego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowa Ruda w ramach, programu profilaktyczno – wychowawczego, który stanowi kontynuację działań prowadzonych podczas roku szkolnego przez Sream Team Nowa Ruda oraz gminne placówki oświatowe. Umowa na kwotę 10 000 zł została podpisana w dniu 7 lipca 2021 r.

W ramach realizowanego zadania zorganizowano półkolonie sportowe dla dzieci i młodzieży. Zajęcia odbywały się w 7 grupach po 15 uczestników w każdej, łącznie w półkoloniach udział wzięło ponad 110 dzieci i młodzieży.

Wszystkie podmioty, którym powierzono realizację zadań, przedłożyły sprawozdania, które zostały zweryfikowane i zatwierdzone pod względem merytorycznym i finansowym.

W roku 2021 udzielono 4 dotacje celowe trzem organizacjom pozarządowym. **Dotacje zostały udzielone na podstawie art. 32 ust 3b ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ochronie przeciwpożarowej.**

1. W dniu 18.10.2021 roku podpisano ze Stowarzyszeniem Ochotnicza Straż Pożarna w Bożkowie umowę na realizację zadania pod nazwą „**Zakup sprzętu, wyposażenia, środków ochrony indywidualnej dla OSP w Bożkowie**”. Całkowity koszt zadania to kwota 14 313,64 zł, w tym dotacja z budżetu gminy – 6 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono wyposażenie dla OSP Bożków.

2. W dniu 18.10.2021 roku podpisano ze Stowarzyszeniem Ochotnicza Straż Pożarna w Dzikowcu umowę na realizację zadania pod nazwą „**Zakup sprzętu, wyposażenia, środków ochrony indywidualnej dla OSP w Dzikowcu**”. Całkowity koszt zadania to kwota 9 790,14 zł, w tym dotacja z budżetu gminy - 5 000,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono wyposażenie dla OSP Dzikowiec.

3. W dniu 12.10.2021 roku podpisano ze Stowarzyszeniem Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wsi Kłodzkiej umowę na realizację zadania pod nazwą „**Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych, dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych**”. Całkowity koszt zadania to kwota 9 300,00 zł, w tym dotacja z budżetu gminy – 5 580,00 zł. W ramach realizowanego zadania zakupiono sprzęt dla OSP Nowa Wieś Kłodzka.

4. W dniu 18.10.2021 roku podpisano ze Stowarzyszeniem Ochotnicza straż Pożarna w Nowej Wsi Kłodzkiej umowę na realizację zadania pod nazwą „**Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na potrzeby remizy OSP Nowa Wieś**”. Całkowity koszt zadania to kwota 45 756,00 zł, w tym dotacja z budżetu gminy - 22 878,00 zł.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom przebiegała zgodnie z przyjętym przez Radę Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 206/XXVII/20 z dnia 22 grudnia 2020 Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowa Ruda na 2021 rok.

Zadania ujęte w tym programie stanowiły ważny i trwały element profilaktyki społecznej w zakresie ochrony zdrowia, realizowany na terenie naszej gminy. Do działań związanych z profilaktyką w sensie ustawowym zaliczono działania promujące zdrowie, leczenie oraz pomoc rodzinom w radzeniu sobie z alkoholizmem. Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie były środki finansowe z budżetu Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii wydano w 2021 r. 230 369,52 zł, co stanowi 97,20% planu.

Realizatorem Programu był Referat Oświaty i Spraw Społecznych. Współpracował on z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), szkołami z terenu gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji w Nowej Rudzie, Miejsko-Gminnym Punktem Konsultacyjnym „Pierwszy Kontakt”, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy.

Głównym celem programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nowa Ruda - w szczególności przez osoby niepełnoletnie, oraz prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Do celów szczegółowych zaliczono:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane ze spożywaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- zmniejszenie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie aktywności lokalnej społeczności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- podniesienie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.

Powyższe cele zrealizowane zostały poprzez zadania własne i rekomendowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zrealizowane zadania:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane ze spożywaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych

W czasie realizacji zadania:

- pełnione były dyżury psychologa w zakresie udzielania wsparcia psychologicznego dla ofiar i sprawców przemocy (raz w tygodniu 3 godziny),
- prowadzone były dyżury w Miejsko-Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym „Pierwszy kontakt” (2- terapeutów po 3 godziny tygodniowo),
- zapewniono bieżące utrzymanie Miejsko-Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego „Pierwszy kontakt”, zakupiono i rozpowszechniono materiały informacyjno-edukacyjne dla klientów Punktu.

2) Zmniejszenie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży

W ramach tego zadania:

a) dofinansowano realizację Szkolnych Programów Profilaktyki, w tym alternatywnych form spędzania czasu wolnego, będących uzupełnieniem zajęć profilaktyczno-edukacyjnych. Przedsięwzięcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży:

- psychoedukacja w zakresie uzależnień od narkotyków oraz HIV/AIDS, autodestrukcyjnego zachowania agresywnego i autoagresywnego, poszukiwanie szczęścia poza sobą - profilaktyka uzależnień (liczba uczestników - 50 dzieci i młodzieży),
- psychoedukacja w zakresie uzależnień od narkotyków „Dopalacze powróciły - śmierć w mniejszej dawce” (liczba uczestników - 50 dzieci i młodzieży),
- realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego „Zdrowo-bezpiecznie- kulturalnie”,

b) zrealizowano programy profilaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, będące kontynuacją działań prowadzonych w czasie roku szkolnego dla dzieci i młodzieży poprzez zorganizowanie dla nich letniego wypoczynku (w programie udział wzięło ok. 200 dzieci i młodzieży),

c) zlecono organizacjom pozarządowym prowadzenie świetlic profilaktyczno-wychowawczych – przekazano dotację na prowadzenie świetlic oraz zatrudniono pedagogów do prowadzenia zajęć. Do trzech funkcjonujących świetlic profilaktyczno-wychowawczych uczęszczało ok. 80 dzieci. Działalność tych placówek ukierunkowana była na rozwój wychowanków, a w szczególności na prowadzenie profilaktyki uzależnień, poszerzanie zainteresowań i uzdolnień poprzez zajęcia artystyczno-manualne, promowanie zdrowia i rozwoju fizycznego poprzez zajęcia sportowo-ruchowe oraz gry zespołowe, dożywianie uczestników zajęć.

3) Zwiększenie aktywności lokalnej społeczności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Podczas realizacji zadania zorganizowano:

a) pozalekcyjne zajęcia rekreacyjno-sportowe, jako uzupełnienie realizowanych programów profilaktycznych.

Zajęcia sportowe miały na celu zapobieganie uzależnieniom, promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu na boisku wielofunkcyjnym w Woliborzu, a od września również w Bożkowie (w zajęciach uczestniczyło ok. osiemdziesięcioro dzieci i młodzieży).

b) lokalne imprezy dla dzieci i młodzieży, mające wyraźne odniesienia profilaktyczne.

4) Zwiększenie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W ramach tego zadania:

a) sfinansowano pracę członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

b) sfinansowano badania wykonane przez biegłego lekarza psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu,

c) dokonano zakupu materiałów biurowych niezbędnych do pracy GKRPA.

Polityka senioralna w Gminie Nowa Ruda

W 2021 r. dokumentem wskazującym na kierunki działań w stosunku do seniorów zamieszkujących teren Gminy Nowa Ruda była Polityka Senioralna Gminy Nowa Ruda na lata 2018-2022, przyjęta uchwałą nr 331/XLV/18 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 29 marca 2018 r. Odpowiadając na założenia przyjęte w dokumencie, w 2021 r. realizowano m.in. następujące działania:

1. W 2021 r. zaczął funkcjonować Klub Seniora w Jugowie, którego budowa współfinansowana była z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej. Warto przypomnieć, że koszt inwestycji wyniósł 1,3 mln zł, z czego dofinansowanie wyniosło 85%.
2. W ramach celu strategicznego dotyczącego poprawy dostępu do programów profilaktycznych i prozdrowotnych, Wójt Gminy Nowa Ruda podpisał deklarację współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, na rzecz profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego, dzięki czemu mieszkańcy gminy mogli wziąć udział w bezpłatnych badaniach przesiewowych w zakresie jelita grubego. Skierowania na badania zostały wydane 100 mieszkańcom gminy, z czego ponad 30% stanowiły osoby powyżej 60 roku życia.
3. Podejmowano działania w zakresie aktywności społecznej – seniorzy mieli możliwość zaangażowania się w działalność klubów seniora lub Stowarzyszenia Inicjatywa Lokalna na Rzecz Rozwoju Gminy Nowa Ruda zrzeszającego koła gospodyń wiejskich z terenu gminy. Mieli także możliwość skorzystania z oferty Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda.
4. W 2021 r. realizowano projekt: „Aktywny senior” – w ramach Interreg V-A Republika Czeska - Polska. W ramach projektu przeprowadzono spotkanie pn. „Stoły wielkanocne”.

W roku 2021, ze względu na panującą pandemię koronawirusa, nie przeprowadzono sesji Rady Seniorów Gminy Nowa Ruda.

Gminny program opieki nad zwierzętami

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nowa Ruda w 2021 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Nowa Ruda nr 225/XXXII/21 z dnia 24 marca 2021 r., która została zmieniona uchwałą Rady Gminy nr 232/XXXIII/21 z dnia 26 maja 2021 roku.

Zgodnie z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 572) w programie ujęto w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;

6) usypianie ślepych miotów;

7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;

8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W celu zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt w Świdnicy zawarto w dniu 31.12.2020 r. umowę z Fundacją Mam Pomysł z/s w Świdnicy, ul. Księżnej Jadwigi Śląskiej 1, 58-100 Świdnica.

W 2021 roku Gmina Nowa Ruda wydała na ten cel kwotę brutto 12 400,00 zł, umieszczając w schronisku 5 psów i 2 koty.

W celu realizacji zadań opieki nad zwierzętami w dniu 31.12.2020 r. zawarto umowę z lekarzem weterynarii – Panem Kazimierzem Opielą. Usługi weterynaryjne dotyczyły w szczególności:

- całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych i losowych z udziałem zwierząt;
- wykonywania zabiegów sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów;
- sprzedaży karmy dla kotów;
- wyjazdów po martwe zwierzę;
- opieki nad bezdomnym zwierzęciem do czasu odebrania go przez podmiot odpowiedzialny za umieszczanie zwierząt w schronisku dla bezdomnych zwierząt.

W roku 2021 na ten cel przeznaczono kwotę brutto 14 880,15 zł.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami i udzielanie dotacji na prace konserwatorskie

W dniu 25 listopada 2020 r. Rada Gminy Nowa Ruda przyjęła uchwałę nr 193/XXV/20 w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Nowa Ruda na lata 2020 – 2023”. Obowiązek sporządzenia programu wynika z art. 87 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Nadrzędnym celem programu jest ukierunkowanie działań samorządu gminnego na poprawę stanu zachowania i utrzymania zasobów dziedzictwa kulturowego gminy. W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Nowa Ruda figurują zabytki położone w Bartnicy, Bożkowie, Czerwieńczycach, Dzikowcu, Jugowie, Krajanowie, Ludwikowicach Kłodzkich, Nowej Wsi Kłodzkiej, Przygórzu, Sokolcu, Sokolicy, Świerkach, Włodowicach i Woliborzu. Należą do nich m.in. zespoły kościelne w Bożkowie (z XVII w.), Czerwieńczycach (z XV w.), w Dzikowcu (z XV w.), zespół pałacowo-folwarczny w Bożkowie (pałac z 1570 r. z założeniami parkowo-ogrodowymi), zespół dworski w Dzikowcu z 2 poł. XVII w., liczne kapliczki, przepusty, tunele i wiadukty kolejowe (np. nad drogą Jugów-Nowa Ruda i nad drogą Wałbrzych-Nowa Ruda).

Jednym z celów szczegółowych programu jest zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania. W związku z powyższym, w 2021 r. Rada Gminy Nowa Ruda podjęła uchwałę w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Nowa Ruda. Zgodnie z uchwałą, wyboru beneficjenta dokonuje Rada Gminy Nowa Ruda na podstawie wniosku Wójta Gminy Nowa

Ruda sporządzonego w oparciu o protokół komisji konkursowej, po wyrażeniu opinii przez komisję Rady Gminy Nowa Ruda właściwą do spraw kultury oraz komisję właściwą do spraw budżetu. W 2021 r. udzielono dotacji w kwocie 30.000,00 zł na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Mikołaja w Świerkach – na realizację zadania: „Renowacja i konserwacja ołtarza bocznego pod wezwaniem Dzieciątka Jezus w kościele filialnym pod wezwaniem św. Jerzego w Krajanowie”.

Wieloletni program gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nowa Ruda na lata 2018-2022 został przyjęty uchwałą nr 308/XLI/17 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 29 grudnia 2017 r. Jego zasadniczym celem jest - zgodnie z art.4 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610) – tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Stan większości budynków komunalnych i budynków wspólnot mieszkaniowych jest w dalszym ciągu niezadawalający. Powodem złej jakości budynków jest ich wiek (wszystkie budynki pochodzą z okresu przedwojennego) oraz niepoddawanie ich systematycznym remontom i modernizacjom.

Rok 2021 wymagał zatem realizacji wielu zadań inwestycyjnych, jak i remontów bieżących. Przyczyniło się to do zwiększenia ilości budynków w dobrym i zadawalającym stanie, przy równoczesnym zmniejszeniu ilości budynków w stanie niezadawalającym. W 2021 roku Gmina Nowa Ruda wydatkowała kwotę w wysokości 453 594,77 zł z przeznaczeniem na :

a) modernizację przestarzałych instalacji elektrycznych, wodnych i kanalizacyjnych – łączna kwota 173 342,86 zł; modernizację przeprowadzono w lokalach: Ludwikowice Kłodzkie: ul. Główna 57/3 i 83/4, 83/5, Fabryczna 27, Kościelna 6/2 i 6/8, Nadrzeczna 1/4, Tadeusza Kościuszki 6 w budynku wspólnoty w Przygórzu 190a; w Jugowie, ul. Główna 50/6 i nr 56;

b) kontynuowanie modernizacji budynku komunalnego Bożków 116; wymieniono kocioł CO w budynku w Jugowie ul. Główna 83 i postawiono nowy piec kaflowy w Dzikowcu 89/1a, wykonano wentylację w budynku komunalnym w Jugowie, ul. Główna 34, zakupiono i zamontowano nowe drzwi wejściowe wraz z instalacją w budynku komunalnym Jugów, ul. Małachowskiego 37, zmodernizowano łazienki w lokalach w Ludwikowicach Kłodzkich ul. Fabryczna 27/3, Główna 83/4 – łączna kwota 97 731,10 zł;

c) wykonanie termomodernizacji budynku komunalnego w Ludwikowicach Kłodzkich, ul. Polna 9: łączna kwota 78 985,81 zł;

d) modernizację pokrycia dachowego w Ludwikowicach Kłodzkich, ul. Kościuszki 6, dokonano też modernizacji i wykonano nowe kominy w budynkach: Ludwikowice Kłodzkie ul. Główna 51, Sokolec 3, Wolibórz 55 – łączny wydatek to 103 535,00 zł.

Pomimo osiągnięcia poprawy w tym zakresie, potrzeby związane z remontami i modernizacjami są w dalszym ciągu bardzo duże i wymagają większych nakładów, niż dochody uzyskane tytułem wniesionych opłat czynszowych, które w 2021 r. wynosiły 1 829 703,00 zł.

Źródłem dochodów związanych z gospodarką mieszkaniową jest także sprzedaż lokali komunalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W roku 2021 sprzedaż była realizowana na warunkach i zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku

o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 ze zm.) oraz uchwale nr 252/XXXIII/13 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Nowa Ruda (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 14 marca 2013r, poz. 1851 z późn. zm.). W oparciu o ww. przepisy dokonano sprzedaży 24 lokali komunalnych (o 13 więcej niż w roku 2020).

W 2021 r. Gmina Nowa Ruda przystąpiła do spółki pod firmą SIM Sudety spółka z o.o. z siedzibą w Kłodzku, której udziałowcem będzie także Krajowy Zasób Nieruchomości. Podstawowym celem gospodarczym spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 2195 oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 11). Środki na pokrycie kapitału zakładowego spółki w wysokości 3 mln zł pochodzą z Krajowego Zasobu Nieruchomości. Gmina Nowa Ruda planuje budowę około 30-40 mieszkań na wynajem z dojściem do prawa własności.

Lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy zajmują się zarządcy, którzy wykonują obowiązki w odniesieniu do 196 budynków, w tym w 63 budynków stanowiących w 100% własność Gminy Nowa Ruda i w 133 budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których znajdują się lokale należące do gminy.

W przypadku 10 budynków komunalnych i jednym należącym do wspólnoty mieszkaniowej, Gmina Nowa Ruda sama wypełnia obowiązki zarządcy.

Zarządca	Budynki komunalne	Wspólnoty mieszkaniowe
NTBS Sp. z o.o.	53	123
Sezam S.C.	-	1
G.P. Walczak Spółka Jawna	-	1
ZAN Sp. z o.o.	-	7
Gmina Nowa Ruda	10	1
Razem	63	133

Podsumowanie

Raport o stanie gminy wskazuje, że w roku 2021 po raz kolejny udało się zrealizować strategiczne założenia i poprawić w wielu obszarach jakość życia mieszkańców gminy. Stało się tak mimo pandemii, która dotknęła także pracowników Urzędu Gminy Nowa Ruda oraz spowodowała ogólne spowolnienie rozwoju gospodarczego. Realizacja działań była odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców gminy, m.in. w zakresie ochrony środowiska (np. wymiana tzw. kopciuchów, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków), budowy infrastruktury kanalizacyjnej (ukończenie prac projektowych dotyczących kanalizacji w Jugowie), oświetlenia ulic, zapewnienia bezpieczeństwa (np. doposażanie Ochotniczych Straży Pożarnych, realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego) czy uatrakcyjnienia gminy pod względem turystycznym (np. plany i pozyskane środki na zagospodarowanie zbiornika w Dzikowcu).

Gmina realizowała również wiele działań w obszarze społecznym. Należała do nich m.in. organizacja imprez kulturalnych i sportowych, a także współpraca z seniorami oraz organizacjami pozarządowymi. Cieszy nas np., że oddany do użytku w 2021 r. Klub Seniora w Jugowie przez cały rok tętnił życiem, a seniorzy realnie angażowali się w życie naszej gminy. W tym miejscu trzeba również wspomnieć o realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które służyć mają równaniu szans mieszkańców gminy, a w roku pandemicznym służyły również ochronie zdrowia i trosce o bieżące potrzeby najbardziej potrzebujących.

Podejmowane działania, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i projekty „miękkie” są spójne ze strategiami, w których realizację włączyła się Gmina Nowa Ruda.

W Gminie Nowa Ruda nie funkcjonuje budżet obywatelski, natomiast fundusz sołecki pozwala na wstuchanie się w głos mieszkańców i realizację zadań bliskich ich potrzebom. Dzięki temu w 2021 r. sołectwa m.in. budowały oświetlenia uliczne, utrzymywały i modernizowały place zabaw, odnowiły świetlice wiejskie, a także dokonywały do nich zakupów sprzętu.

Realizacja działań była możliwa dzięki zaangażowaniu i codziennej pracy pracowników Urzędu Gminy, którzy wykorzystują swoją wiedzę w celu realizacji ustawowych działań, jak również – dzięki swoim inicjatywom i umiejętnościom - pozyskują środki zewnętrzne na ich wykonanie. Podziękowania należą się radnym Gminy Nowa Ruda, którzy poprzez akceptację proponowanych projektów uchwał, przychylni się do zabezpieczania środków finansowych, przyczyniając się tym samym do realizacji projektów i upiększania naszej gminy.

Przedstawiona w raporcie wielość działań gminy nie powoduje, że nie ma ona świadomości wyzwań i problemów, z którymi przychodzi się jej zmierzyć. Należą do nich m.in.: depopulacja, słaby stan techniczny budynków komunalnych; dalsza konieczność wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła, czy zapotrzebowanie mieszkańców na budowę lub remont dróg gminnych.

Wiele z tych zadań wymaga jednak czasu i pozyskania kolejnych zewnętrznych środków finansowych, tak, by gmina mogła się stawać się miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, dającym możliwości rozwoju przedsiębiorcom i coraz ciekawszym turystycznie. Niech przedstawiony raport pozwoli na przychylne spojrzenie na gminę i kierunki jej rozwoju.

Sporządziła: Maria Wojcińska, Sekretarz Gminy Nowa Ruda